Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...гэтэмнай 1921 оной ...абрьин 21-һээ гарана | № 124 (15747) | 1981 оной майн 30, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй ОБКОМДО

1981 ОНОЙ ЗУНАЙ БЭЛШЭЭРИИН ҮЕДЭ МЯХА ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР ЯРУУНЫН РАЙОНОЙ «КОМСОМОЛЬСКИЙ» СОВХОЗОЙ БЭЛШЭЭН ТАРГАЛУУЛАГДАХА ГҮҮРТЭНҮҮДЭЙ МАЛ АДУУЛАГШАДАЙ АБАҺАН СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД ТУХАЙ

1981 оной зунай бэлшээрнин үедэ мяха үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ талаар социалис уялгануудые абаһан Яруунын районой «Комсомольский» совхозой бэлшээн таргалуулагдаха гүүртэнүүдэй мал адуулагшадай үүсхэлые КПСС-эй обком һайшаан дэмжэбэ.

«Комсомольский» совхозой мал адуулагшадай абаһан уялгануудые колхознигуудай болон совхозуудай, бусад ажахынуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ, 1981 оной зунай бэлшээринн үедэ малай шэгнүүр ехээр нэмээхын, бүхы адууһа малаа гарзагүйгөөр харууһалха аша үрэтэй социалис мүрысөө бэлшээн таргалуулагдаха гүүртэнүүдэй, фермэнүүдэй малшадай дунда дэлгэрүүлхээр Гусиноозёрско горком, КПСС-эй райкомууд, райгүйсэдкомууд, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, колхозуудай, совхозуудай болон гүрэнэй бусад предприятинуудай партийна организацинууд энэ тогтоолоор уялгалагдаһан байна.

1981 оной зунай бэлшээрнин үедэ мяха үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхын түлөө колхозуудай, совхозуудай бэлшээн таргалуулагдаха гүүртэнүүдэй мал адуулагшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябасые үргэнөөр харуулжа байхаар «Правда Бурятии», «Буряад үнэн», «Буряадай залуушуул», районуудай газетэнүүдэй редакцинууд, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидени болон радио-дамжуулгын комитет мүн лэ уялгалагдаа.

Энэ тогтоолые болон «Комсомольский» совхозой мал адуулагшадай социалис уялгануудые республиканска болон районно газетэнүүдтэ толилхо гэһэн шиндхэбэри абтаа.

...РУУНЫН РАЙОНОЙ „КОМСОМОЛЬСКИЙ" СОВХОЗОЙ МАЛ АДУУЛАГШАДАЙ СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...дэнэр, Яруунын районой «...мсомольский» совхозой ...адуулагшад, бүхы совет ...ал адли арбан нэгэдэхи ...жэлэй түрүүшын жэл...раалагдаһан түсэбтэ даа...нуудаа амжалтатайгаар ...үлхэ хэрэгтэ бүхы хү... мэргэжэл шадабаряа ...хэбди. КПСС-эй XXVI ...дэ бэлдэлгэ, тэрэнэй ...хэбэринүүд совхозой бү...хүдэлмэришэдэй, мэргэ...дэй дунда ажалай бо... политическэ ехэ дэбжэл...үсхэбэ.

...лжэлгын хэды бэрхэ...тэй байбашье, 1980 оной ...рьһаа 1981 оной ап... хүрэтэр совхозой мал... тугал, бурууну удай шэг...ые сүүдхэдэ дунда зэр... 296 граммаар нэмээгээ... гү, али бүхыдөө 2362 ...нерээр шэгнүүрынь дээ...лэгдэһэн байна.

...ПСС-эй XXVI съездын ...хэбэринүүдтэ харюу бол... совхозой хүдэлмэришэд ...мэргэжэлтэд урид аба... уялгануудаа хүбилгажа, ...ажалай продуктнуудые ...бэрилгые ба гүрэндэ худалдалгые дээшэлүүлхэ талаар шэнэ социалис уялгануудые абажа байна.

Табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 6200 центнер мяха (амидын шэгнүүрээр) үйлэдбэрилжэ, 5900 центнерыень гүрэндэ худалдаха, тэрэнэй 80 процентыень эрхим шанартайгаар тушаахабди. Гүрэндэ мяха, һү худалдаха түсэбөө 1981 оной декабриин 1 хүрэтэр дүүргээд, түсэбһөө үлүү 200 центнер һү, 100 центнер мяха худалдаха гэжэ шиидээ.

Мүнөө үедэ 2994 толгой залуу эбэртэ бодо малһаа бүридхэгдэһэн 22 гүүртэ байгуулагдажа, һайн бэлшээридэ гаргагдаа.

Мяханай мал ажалда бусалһаа ондоо ехэ анхарал хэрэгтэй гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Тиимэһээ гүүртэ бүхэнэй эрилтэнүүдые хараада абажа, зунайнь байра тодорхойлогдоһон, малшадай гэр байра заһаргдаһан, тэжээлэй дабһан абаашагдаа.

Малаа зунай бэлшээридэ гаргахын урда тээ бүхы ветеринарна һэргылэмжын хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэһэн байна.

Бэлшээн таргалуулагдаха гүүртэнүүдтэ ажаллахаар дүршэлтэй малшад табигдаһан, тэдэнэр бэлшээриин үедэ малаа һайнаар харууһалжа, бэлшээжэ шадаха хүнүүд юм. Үнгэрһэн жэлдэ манай түрүү мал адуулагшад һайн үрэ дүн туйлаа һэн. Мал адуулагшад нүхэд Бенадас Федорович Карташевас даажа абаһан 55 үхэрэй шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 789 граммаар, Жалсан Дамбаевич Бубеев —123 үхэрэй шэгнүүр 712 граммаар нэмээһэн жэшээтэй. Мүн Владимир Нанзатович Ринчинимаев 92 үхэр бэлшээжэ, шэгнүүрыень сүүдхэдэ 741 граммаар нэмээһэн гэхэ мэтэ.

Дүй дүршэл дээрэһээ хараад үзэхэдэ, зундаа малаа һайнаар бэлшээн таргалуулжа шадабал, гүрэнэй түсэб заабол дүүргэгдэхэ байна. Тиимэһээ манай ажахын бүхы мал адуулагшад бэлшээн таргалуулхаар табигдаһан үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр адагынь 900 граммаар нэмээхын түлөө тэмсэхэ.

Бүхыдөө совхоз дотор зунай бэлшээриин үедэ малай шэгнүүр 3600 центнерээр нэмэгдэхэ байна.

Зарим мал адуулагшад зунай бэлшээриин үедэ бэедээ бүри дээгүүр социалис уялгануудые даажа абанхай. Нүхэд И. В. Князев, Ж. Д. Бубеев, А. С. Ведерников гэгшэд малай шэгнүүрые сүүдхэ бүридэ адагынь 1100 граммаар, Т. М. Верещагина, В. Л. Бурлаков, В. Г. Костылев, А. Д. Гулеев, В. Д. Цыдендамбаев —1000 граммаар нэмээхэ байһанаа мэдүүлээ.

Бэлшээриин түрүүшын үдэрһөө малай шэгнүүр ехээр нэмээхын тула һүрэгүүдээ түхэреэн сүүдхэдэ бэлшээхэ, һайнаар уһалха, һоно болон бусад амитадһаа хамгаалхын тула ветеринарна хэмжээнүүдые саг үргэлжэ бэелүүлхэ, тамираар һулашаг малда таряа талханай зүйл болон үбһэ үгэхэ байнабди.

Зунай үедэ малай шэгнүүр ехээр нэмээнэ хэрэг бүхыдөө бидэнэрэй эмхитэй һайнаар, ерөөдөсэтэйгөөр ажаллаһанай ашаар лэ туйлагдаха гэжэ бидэнэр һайса мэдэнэбди.

Малые бэлшээн таргалуулхадаа эрхим һайн үрэ дүн туйлахын, малай шэгнүүр эгээн ехээр нэмээхын, гүрэндэ тушаагдаха малай шанарые саашадань нилээд дээшэлүүлхэ социалис мүрысөөндэ бүгэдөөрөө орохыень республикынгаа бэлшээн таргалуулагдаха гүүртэнүүдэй бүхы мал адуулагшадые болон мал ажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые бидэнэр уряалнабди. Энэмнай КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ бидэнэрэй бодото хубн болохо байна бшуу.

Мал адуулагшад: И. В. КНЯЗЕВ, А. С. ВЕДЕРНИКОВ, Ж. Д. БУБЕЕВ, Т. М. ВЕРЕЩАГИНА, В. Л. БУРЛАКОВ, В. Г. КОСТЫЛЕВ, В. Д. ЦЫДЕНДАМБАЕВ, нэгэдэхи отделенинэ эрхилэгшэ П. Д. ВАНЧИКОВ, 2-дохи отделениин зоотехник Д-Д. А. ТОКТОХОЕВ, ахамад зоотехник Б. Р. ДАМБИЕВ, ахамад ветврач Б. Б. ТУШИНОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Ц. М. ЖАМЬЯНОВА, рабочкомой түрүүлэгшэ В. Ц. БАТУЕВ, парткомой секретарь В. Ф. КНЯЗЕВ, совхозой директор Е. М. МИХАХАНОВ.

1000 ГРАММДА ХҮРГЭНЭ

...ы сэсэг һалбаржа, ...шубуун донгодожо, гоё ...н сагай ерэжэ бай...эдэ адууһа малайнгаа ...хүндэ үбэлжэлгын һүү...ногооржо байһан тала ...ар атарлан, тиирэн ...ыень харахада ехэл ...ай даа. Мүнөө Хүрбын ...ой малшад адууһа ма...айн бэлшээритэй газар...улжа, ашаг шэмыень ...үүлхэ зорилготой зу... гарахань.

...ажахын Могой гүүртын ...шан Надежда Рачинская ...үү харууһаллаг юм. ...нэ ажалда үнинэй хүдэлжэ, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Түрүү тугалшан үнгэрэгшэ үбэлжэлгээе һайнаар үнгэргэбэ. Байгша оной март һарада буруудайнгаа толгой бүриин шэгнүүр дунда зэргээр сүүдхэдэ 1000 грамм хүрэтэр нэмээһэн байна.

Н. Рачинская ажалдаа эрхим дүн туйлаһанайнгаа түлөө совхозой дирекци, парткомой зүгһөө нэгэнтэ бэшэ урмашуулагдаһан: Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэг ба мүнгэн шагнал хүртэһэн юм.

Хүрбын совхозой дүршэлтэй малшан партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые хараалаа абан, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабарие болзорһоонь урид дүүргэхэ, нажарай сагта буруудайнгаа шэгнүүр нэмээхэ зорилготой хаба, шадалаа гарган хүдэлжэ байнхай.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.

Хори.

[illegible] ЗОРИГЖОНХОЙ

...дай депутадуудай При...лиин районно Соведэй ...комой һаяшаг баталан ...шиидхэбэри соо үхэр ...зуһаланда гаргалгые ...гээр үнгэргэхэ тухай ...нэ.

...өө жэл адууһа ...зунай бэлшээридэ ...хүдэлмэри эмхитэй...ябуулагдажа эхилэнхэй. ...лхэдэ, «Зырянский» ...ю гурбан гүүртэ за...мал (800-гаад толгой) ...бэлшээридэ гаргагда... бүридхэгдөөд байна. Тэдэниие харууһалха, адуулха хүнүүдшье олдонхой. 350 толгой малай байха Колок гэжэ газарта Ленинэй болон Ажалай Улаан Тугай орденуудай кавалер Павел Антонович Колмаков, коммунис ажалай ударник Владимир Афанасьевич Неродов хоёр хүдэлхэ юм. Дүй дүршэл ехэтэй үнинэй малшан К. А. Плотников Гурулево гэжэ газарта зуһаха. Тэрэ арба гаран жэл соо мал адуулһан намтартай, оло дахин КПСС-эй райкомой болон райгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

Малшад П. А. Колмаков В. А. Неродов хоёр дунда зэргээр сүүдхэдэ толгой бүриинь шэгнүүр 900 граммаар нэмээхэ, хаража байһан малайнгаа амидын шэгнүүр тушааха дээрээ 375 килограммда хүргөөд байхабди гэһэн социалис уялга абаба. Тэдэнэр август һара соо гүрэндэ 290 толгой мал тушааха, тэдэнэйнгээ 150 толгойе тарганаар тушааха түсэбтэй.

П. ХАЛТАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Залуу мэргэжэлтэ ветеринарна врач Валентина Михайловна Высоцкая гахай шахан таргалуулдаг «Южный» гэжэ комплекседо хэдэн жэлэй туршада ажаллажа байна. «Гахайн мяханай фабрика» гэжэ нэрлүүлдэг энэ комплекседо ветеринарна мэргэжэлтэдэй үүргэ угаа ехэ юм. Тэдэнэр операторнуудтай хамта үдэр бүри гахайн байранууд соогуур ябажа элүүр энхыень, хүгжэлтэ, урталтыень шалгахаһаа гадна, арюун сэбэрые сахиха, профилактическа хүдэлмэринүүдые ябуулха гэхэ мэтэ элдэб олон харюусалгатай үүргэ дүүргэхэ ушартай болодог. Эдэ бүхы ажалаа залуу мэргэжэлтэ нэрэтэй түрэтэйгөөр, шадамар бэрхээр хэдэг тула коллективэйнгээ дунда тон хүндэтэй болонхой. Сэхыень хэлэхэдэ, «Южный» комплексын жэлһээ жэлдэ туйладаг үндэр амжалтада Валентина Михайловна Высоцкая шэнги мэргэжэлтэдэй хубита гортой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. М. Высоцкая.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

...ССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗҺАА

ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИ БОЛОН ОРШОН БАЙГААЛИИЕ ХИНАН ХАМГААЛХА ТАЛААР СССР-эй ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...рбадахи табан жэлэй даабаринуу...е дүүргэхэдэ, арадай ажахые гидрометеорологиин талаар хангалгада туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ
«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

...еснокова Елена Михайловнае — гидрометеорологи болон оршон байгаалиие ...хамгаалха талаар Забайкальска территориальна управлениин Улаан-Үдын авиаметеостанциин ахалагша инженер-синоптик.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

...сква, Кремль.
...81 оной майн 14.

...УРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Л. А. БАБУШКИНАЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО ...ВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...даан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ...ллаһанайнь түлөө түрэһөөр 50 наһа ...сэһэнтэйнь дашарамдуулан, Ленинскэ ...комсомолой нэрэмжэтэ Улаан-Үдын на...сэмбын комбинадай ахамад инженер **Бабушкина** Любовь Антоновнае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЧЕРНЯКОВ.

...лаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
...981 оной майн 25.

БАТА ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺҮЛДЭ ДОРО

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монголой Арадай-революционно партиин XVIII съезд майн 28-да эндэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Республикын социально-экономическа ба соёлой хүгжэлтын замуудые арадай ажахын ашаг үрые дээшэлүүлхэ асуудалнуудые делегадууд халуунаар зүбшэн хэлсэнэ.

Бүхы хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон хүдөөгэй ажалшадай диилэнхи хубиие зэргэнүүдтээ нэгэдүүлдэг МНР-эй профсоюзууд МНРП-гэй Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгые бүрин хүсэдөөр һайшаан дэмжэнэ гэжэ Монголой Профсоюзуудай Центральна Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Очирбат мэдүүлбэ. Экономикые саашадань хүгжөөхэ, ажалшадай һуудал байдалые һайжаруулха программна зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ ехэ түсэбүүдые бэелүүлхэ ёһотой байһанаа профсоюзууд ойлгоно.

Партяар байгуулагдаһан Монголой Арадай арми дайшалхы замайнгаа 60 жэлэй турша соо Советскэ Союзай сэрэгэй байгуулалтын баян дүй дүршэлһөө һургаал абадаг, тэрэнэй али бүхы интернациональна туһаламжада түшэглэдэг байгаа. Тиин шэнэ түхэлэй ёһотойл Арадай арми болоно, Эхэ оронойнгоо даабаринуудые нэрэтэй солотойгоор дүүргэдэг байгаа гэжэ МНР-эй обороной министр генерал-полковник Ж. Авхиа тэмдэглээ.

МНА-гай сэрэгшэд саашадаашье арадай революционно туйлалтануудые найдамтайгаар хамгаалха, Совет Армитай, Варшавска Договорто хабаатай гүрэнүүдэй бусад арминуудтай дайшалхы нүхэсэлөө, харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ юм гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

КПСС-эй XXVI съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл дотор найруулагдаһан гадаадын политическэ үүсхэлнүүдые үгэ хэлэһэн делегадууд, мүн гадаадын айлшад бүрин хүсэдөөр һайшаана. Ядерна дайнай аюул усадхаха талаар оруулагдаһан дурадхалнууд асари ехэ удха шанартай байна гэжэ тэдэнэр тэмдэглээ.

ЭРДЭНЭТ. (ТАСС). Нюдэ алдама талын дунда урган бодоһон Эрдэнэт хото хадаа совет-монгол хани барисаанай, аша үрэ ехэтэй харилсаанай үрэ дүн болоно. СССР-эй ба СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай туһаламжаар ашагта малтамал шаржуулгын комбинат эндэ урган бодоо. Социалис экономическа харилсаанай комплексно программын амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байһые тэрэ гэршэлэн харуулба.

МНРП-гэй XVIII съездын хүдэлмэридэ хабаадажа байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй делегацине хотын улад зон, комбинадай коллектив майн 28-да халуунаар угтаһан байна. Совет-монгол хани барисаанай митинг комбинадта боложо, сугларагшадта халуун дулаанаар угтагдаһан КПСС-эй делегациин толгойлогшо М. С. Горбачев тэрээн дээрэ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Леонид Ильич Брежневһээ халуун амаршалга нэн түрүүн таанадта дамжуулхые хүсэнэб гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Монгол арадай аша туһада, совет-монгол эбдэршэгүй хани барисаанай аша туһада Леонид Ильич комбинадай баридгашадта, горнягуудта, бүхы хүдэлмэришэдтэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ халуун амаршалга хүргэһэн, зол жаргалтайгаар ажаһуухые, ажалай шэнэ амжалта туйлахые хүсэһэн байна.

Ашагта малтамал шанаржуулгын комбинат болон Эрдэнэт хото хадаа шэнэ Монголой толотомо һүлдэ, совет-монгол харилсаа холбооной гайхамшагта жэшээ болоно. Эрдэнэт хотые байгуулагшадай ажалай баатаршалга МНР-тэ социалис байгуулалтын түүхэ бэшэгтэ, манай аха нүхэсэлэй түүхэ бэшэгтэ толотомо хуудаһан боложо орохо байна.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Моломжамц митинг дээрэ үгэ хэлэбэ. МНРП-гэй XVIII съездэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалга Арадай Монголой коммунистнуудые, ажалшадые социализмын аша туһада шэнэ туйлалтануудта урмашуулан зоригжуулна гэжэ тэрэ хэлээ. КПСС-эй Центральна Комитедтэ, политическэ ба гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, монгол арадай ехэ хани нүхэр Л. И. Брежневтэ аха дүү ёһоной амаршалга, баяр баясхалан хүргэнэбди.

Митинг марксизм-ленинизмын эбдэршэгүй бата үндэһэ һуури дээрэ совет-монгол хани барисаанай, КПСС-эй, МНРП-гэй аха дүү нэгэдэлэй, нягта жагсаалай толотомо гэршэ боложо дүүрэбэ.

КПСС-эй делегаци Туркмениин хибэс нэхэгшэдэй бүтээһэн В. И. Ленинэй портредые комбинадай коллективтэ бэлэг болгон барюулаа.

• • •

КПСС-эй делегаци МНРП-гэй Эрдэнэт хотын горкомдо хөөрэлдөө хэбэ.

Советскэ Союзай туһаламжаар баригдажа байһан хибэсэй фабрикада, дунда һургуулида совет айлшад хүрэһэн, мүн һаяын хото соогуур аяншалан хараһан байгаа.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Дотоодын хэрэгүүдэй органуудай үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна зүблөөн Москвада болобо.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин зорилгонуудые, нүхэр Л. И. Брежневэй захяа заабаринуудтай зохилдуулан, үзэл сурталай хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгаха харгы замуудые тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэһэн байна.

СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр Н. А. Щелоков үгэ хэлэхэдээ, партиин XXVI съездын эрилтэнүүдэй үндэһөөр хуули болон ёһо гуримуудые бэхижүүлхэ асуудалда дэлгэрэнгыгээр тогтобо.

КПСС-эй ЦК-гай пропагандын таһагые даагша Е. М. Тяжельников, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Б. Н. Пастухов, СССР-эй Генеральна прокурор А. М. Рекунков, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд зүблөөндэ хабаадаа. (ТАСС).

ТЕАТРАЙ ЕХЭ УГ ЗОРИЛГОНУУД

Бүхэроссин конференци майн 27-до Москвада нээгдэбэ. Республикын театральна искусствын мянга гаран уран бэлигтэн тэрээндэ хабаадана. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр Россин Федерациин театральна искусствын бэелүүлхэ зорилгонуудые, тэрэниие саашадань хүгжөөхэ, һайжаруулха харгы замуудые конференцидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр П. Н. Демичев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай, зохёохы холбоонуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

М. С. Соломенцев конференци дээрэ үгэ хэлээ. КПСС-эй Центральна Комитедэй, Россин Федерациин правительствын үмэнэһөө тэрэ Совет Россин олонациональна театрай ажал ябуулагшадые амаршалба.

Нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээһэн үнэн зүрхэнэй амаршалгые таанадта дамжуулха байһандаа урматайб гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Манай бүхы орон, бүхы совет арад партиин XXVI съездын суртал һургаалнуудаар ажаһууна. Съездын шиидхэбэринүүд хүн зоной ухаан бодолые зоригжуулна.

Хүн зоной һуудал байдалые һайжаруулхадаа, үзэл, сурталай хүдэлмэриие нарижуулгада онсо анхаралаа хандуулна. Эндэ театральна искусствын ямар ехэ үүргэ дүүргэдэг байһые сэгнэхэнь хүшэр бэрхэтэй.

Театр хадаа оюун бодолой, гоё һайханиие ойлгодогоор хүмүүжүүлгын эгээл хүсэтэ, нүлөө ехэтэй хэрэгсэлнүүдэй нэгэниинь болоно гэжэ парти тоолоно. Тэрэнэй үүргэ нүлөөн айхабтар ехэ. Жэл бүри 65 миллионһоо дээшэ хүн зон Россин театрнуудта табигдаһан зүжэгүүдые харана.

Театральна коллективэй өөһэдын онсо шэнжэтэй болохын түлөө эрмэлзэл нүлөө ехэтэй байна. Һайн ба элдэб янзын театрнуудай олон байха бүри манай искусство улам үзэсхэлэн гоё, баян дэлгэр болохо бшуу. Тиихэдэ социалис реализмын үндэһэ һуури дээрэ шэнэ юумэ хүгжөөхэ хэрэгтэй.

Гэбэшье туйлаһан амжалтаараа сэдьхэлээ ханахагүй шухала гэжэ парти заадаг. Театр тухай хэлсэхэдээ, нэн түрүүн драматургиһаа эхилдэг байһамнай элитэ. Россин Федерацида элдэб үеын бэлиг түгэлдэр олон драматургнууд, композиторнууд аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлнэ. Эдэнэр Эсэгэ ороной искусствын түүхэ бэшэгтэ толотомо хуудаһануудые [illegible]. Тиигээшье һаань, театрнуудта шэнэ зүжэг, шэнэ оперо, балет гү, али хүгжэмтэ комеди хододоо дуталдажа байдаг.

Партиин съездын табиһан асари ехэ зорилгонууд совет хүнүүдэй урда горитой хараа түсэбүүдые нээнэ, шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ арга олгоно. Совет хүнэй ажабайдалые, арадай зол жаргалай түлөө тэдэнэй тэмсэлые тодо хурсаар, үнэншэмэ зүбөөр, дабтагдашагүй һайнаар харуулха шухала.

Энээнэй тула мүнөө үеын хүнэй зам ябадалые, ажал хэрэгые гүнзэгыгөөр, һайнаар ойлгохо шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон зааба. Манай үеын баатар габьяата ажалшадай сэдьхэл бодолые, хүсэл эрмэлзэлые тодо хурсаар, тобоймо һонороор харуулха гээшэ театральна хүдэлмэрилэгшэдэй гол зорилго болоно.

Мүнөө үе сагай зүжэг хадаа театрнуудай репертуарай үндэһэ һуурида табигдаха зэргэтэй. Энэньшье зүб. Гэхэтэй хамта, манай уран һайханай агуу ехэ баялиг ехэ һуури эзэлхэл ёһоороо эзэлхэ байна бшуу.

Театрай пуралсалай, зохёохы халаание бэлдэлгын асуудалнуудта үгэ хэлэгшэ саашадаа тогтожо хэлэбэ. Хүдөө нютагуудай ажалшадые театрай хүдэлмэрилэгшэдэй хангалгын асуудалнуудта гол анхарал хандуулагдаа. Мүнөө гурбадахи зүжэг бүхэн хүдөөгэй хүн зондо зорюулагдана гэжэ тэрэ мэдээсэбэ.

Хүдөө нютагта мэргэжэлтэдые тогтонижоруулан хүдэлгэхэ гээшэ тон орёо асуудалнуудай нэгэниинь болоно. Энэ асуудалые шиидхэлгэдэ соёлшод, нэн түрүүн театрай хүдэлмэрилэгшэд ехэ үүргэ дүүргэхэ.

Партиин үндэр сэгнэлтые, этигэл найдалые харюулжа, гүнзэгы удхатай, уран һайханай талааараа, түгэс һайн, манай баатар габьяата совет арадай, манай агуу ехэ Эхэ ороной нэрэ хүндэдэ хүрэмэ зохёолнуудые бүтээхэ гээшэ Россин Федерациин театральна искусствын ажал ябуулагшадай хүндэтэй уялга болоно гэжэ М. С. Соломенцев түгэсхэлдөө хэлээ.

Удаань РСФСР-эй соёлой министр Ю. С. Мелентьев, Бүхэроссин театральна бүлгэмэй правлениин президиумэй түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист М. И. Царев КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй, «РСФСР-тэ театральна искусствын ямар байһан тухай ба тэрэниие саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой үндэһөөр Россин театрнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэлнүүдые хэбэ.

(ТАСС).

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ hуралсал

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ХЭШЭЭЛНҮҮД

ОКТЯБРЬСКА РАЙОН

Байгша hуралсалай жэлдэ Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай 50 полит-hургуули, кружок, семинарта мянга гаран хүн hуража гараба.

«КПСС-эй мүнөө үеын үзэл сурталай хүдэлмэриин гол шухала асуудалнууд» гэhэн теоретическэ хоёр семинарта түгэсхэлэй хэшээлнүүд теоретическэ конференциин түхэл маягаар үнгэржэ, тэндэнь «Парти—совет арадай манлай» гэhэн темэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Марксизм-ленинизмын үндэhэ hууринуудай полит-hургуулинуудта түгэсхэлэй хэшээлнүүд дээрэ шагнагшад өөhэдынгөө бэшэhэн рефераудуудые хамгаалаа. Бусад hургуулинуудта ниитэлhэн хөөрэлдөөнүүд болобо.

Консервнэ заводто КПСС-эй гадаадын ба дотоодын политикын асуудалнуудые шудалдаг полит-hургуулида түгэсхэлэй хэшээл эмхитэй hайнаар үнгэрбэ. Эндэ болоhон hонирхолтой хөөрэлдөөндэ бүхы шагнагшад эдэбхитэйгээр хабаадаба. Энэ hургуулиин пропагандистаар арба гаран жэлэй туршада 8-дахи ГПТУ-гай багша Владимир Васильевич Потапенков хүдэлдэг юм. Дүршэлтэй пропагандист өөрынгөө шагнагшадые hонирхуулан, анхарал оролдолгыень эдэбхижүүлхэ шадабаритай ха юм. Түгэсхэлэйшье хэшээл дээрэ Владимир Васильевич арсалдаа үүдхэхэ асуудалнуудые угаа шадамараар табиhан байна.

Тэрэнэй hурагшад ажалдаашье шуумар бэрхээр хандадаг зон. Жэшээнь, энэ коллективэйхид арбадахи табан жэлэйнгээ даабарии болзорhоо урид, 1980 оной октябриин 19-дэ дүүргээ hэн. Энэл hургуулида hурадаг Л. П. Молоткинагай толгойлдог порци хубаарилагшадай бригада «Россин эд товарнуудта—эрхим шанар» гэhэн үүсхэлые дахан хүдэлдэг. Энэ бригадынхид «Эрхим шанарай бригада» гэhэн вымпелые алдангүй абажа ябана. Г. М. Семченкын мастерска участогай ехэнхи хүдэлмэришэд В. В. Потапенковтэ заалгадаг байха юм. Тус участок байгша оной хоёр hарын түсэбые КПСС-эй XXVI съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр дүүргэжэ, тэрэл үдэр, февралиин 23-да, арьбалагдаhан түүхэй эд дээрэ хүдэлөө. Өөрынгөө шагнагшадай хүдэлмэриин дүнгүүд тухай пропагандист хододоо мэдэжэ, hонирхожо байдаг, үйлэдбэриин зарим шухала асуудалнуудые хэшээл дээрээшье зүбшэн хэлсэдэг заншалтай.

Пропагандист Л. П. Скакалинай хүтэлбэрилдэг hургуулиинхид hуралсалайнгаа жэлые hайнаар түгэсхөө. Жэлэйшье туршада эндэ заалгадаг олон хүдэлмэришэд эрхим түрүү ажалаараа шалгараа. Жэшээнь, хүдэлмэришэн К. М. Кушнарев «КПСС-эй XXVI съездэ—26 габшагай недели» гэhэн үүсхэл завод дотороо эгээл түрүүлэн дэмжээ hэн. Нүхэр Кушнарев арбадахи табан жэлэй дүнгүүдээр «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаа.

А. С. ЛАХАРЕВА,
КПСС-эй Октябрьска райкомой парткабинедые даагша.

ЗЭДЫН РАЙОН

Энэ 1980—1981 оной hуралсалай жэлдэ манай колхозой партийна организацида «Дэлхэйе шэнэлэн хубилгагша hургаал» гэhэн курсые коммунистнарай полит-hургуулида үзэжэ гараба.

Хэшээлнүүдэй болодог библиотекын байшан хододоо hайнаар түхеэрэгдэнхэй байдаг. Стол дээгүүр марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури табигшадай зохёол, номууд, газетэ, журналнууд табигданхай. Ханада—дэлхэйн политическэ карта.

Манай полит-hургуулида энэ жэл 30 хүн hуража гараа. Эдэнэй арбаниинь комсомолшууд юм. Эдэ хэшээлнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадаа гэбэл, КПСС-эй гэшүүн, колхозой ахалагша ветврач Б. Д. Бадмаев, агроном Н. Д-Н. Цыбикжапов, хонишодой бригадир Д-Д. Д. Ванчиков, колхозой диспетчер Н. Ц. Цыдыпова гэгшэд болоно. Зүгөөр мүнөө үеын шухала асуудалнуудта сэхэ харюусаха, коллективэй бодото даабаринуудые шиидхэхэ хэрэгтэ туhалха — эдэ бүгэдые ниитэлhэн онол арга эрхим гэжэ би тоолодогби. Шэнэ материал гарахадаа, колхозойнгоо, бригадын, отара ба гүүртынгээ үйлэдбэриин үрэ дүнгүүдые, тоо, баримтануудые, жэшээнүүдые зэргэсүүлэн шагнагшадтаа дурадхадагби. Манай полит-hургуулиин коммунистнууд географическа карта, плакат ба элдэб янзын таблицануудые хэрэглэдэг. Орёо асуудалнуудта өөhэдөө харюунуудые бэдэрэн олохо шадабаритай болонхой.

Энэ жэлэй туршада ямар темэнүүдые аша үрэтэйгөөр шудалааб гэбэл, ленинскэ коммунис парти—совет арадай бата бэхи манлай, КПСС-эй гадаадын политика, парти ба арадай эбдэршэгүй нэгэдэл, коллектив бүхэндэ ажалай шанар дээшэлүүлхэ, абаhан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гэхэ мэтэнүүд болоно. Һайн бэлэдхэлээрээ Б-М. Б. Шаракчинов, М. Ц. Сагалеев, К. Д. Бадмаев, Т. Ж. Цыренжапова болон бусад шалгардаг.

Мартын 4-hөө эхилэн КПСС-эй XXVI съездын материалнуудые шудалаа hэмди. Би өөрөө hайн бэлэдхэлтэй ерэжэ, hурагшадайнгаа асуудалнуудта дүүрэн харюунуудые үгэхэ гэжэ оролдодогби. Түгэсхэлэймнайшье хэшээл яhала эдэбхитэй hайнаар үнгэрөө. гэжэ тэмдэглэмээр.

Ц. САГАЛЕЕВ,
«Коммунизм» колхозой отделениин эхин парторганизациин полит-hургуулиин пропагандист.

УЛААН-ҮДЫН РАЙОН

Улаан-Үдын районд гурбан жэлэй урда тээ КПСС-эй Буряадай обкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй филиал нээгдээ hэн. Һаяхан партийно-ажахын эдэбхитэдэй факультедтэ гүрэнэй экзамен болоожо дүүрэбэ.

60-аад хүн энэ факультедтэ гурбан жэлэй туршада hуража гараба. Шагнагшадай тоодо—ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар, хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэд ороо.

Гурбан жэлэй программаар «Хүтэлбэрилэгшын ажал», «Совет хуули ёhоной үндэhэ hууринууд», «Партиин үзэл сурталай политикын гол шухала асуудалнууд» гэхэ мэтэ курснуудые үзэжэ гарабад.

Хүдөө ажахын институдай багшанар, экономическа эрдэмэй кандидадууд Л. В. Власов, В. Х. Дагданов, технологическа институдай багша Н. И. Атанов, республикын Госпланай таhагай начальник Н. Н. Лоскутов, бусад эдэ жэлнүүдтэ манай шагнагшадай үмэнэ удха түгэлдэр лекцинүүдые уншаhан, хэшээлнүүдые үнгэргэhэн байна.

Майн 27-до «Хүтэлбэрилэгшын ажал» гэhэн курсаар гүрэнэй экзамен дээрэ эрхим сэгнэлтэнүүдтэ Забайкалиин ан үсхэбэрилгын ажахын директор Н. М. Соин, «Маяк» колхозой түрүүлэгшэ Д. П. Болонев, Оронгын совхозой парткомой секретарь Ч. Л. Ринчинов, Сотниковой шубуунай фабрикын директор А. Я. Соколов, гахай шахалгын «Южный» гэжэ комплексын директор В. И. Тулонов гэгшэд хүртэбэ.

Тэрэл үдэртөө КПСС-эй Буряадай обкомой пропаганда болон агитациин таhагые даагша В. М. Леонов, Полит-гэгээрэлэй байшангые даагша А. С. Баинов, марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй директор В. И. Коллекер, филиалай шагнагшадта дээдэ политическэ эрдэм абаhан тухай дипломуудые баярай оршон байдалда барюулба.

А. ПОСТРИГАНЬ,
КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой пропаганда болон агитациин таhагые даагшын орлогшо.

Манай үеын ХҮН

ЗАЛУУ ХОНИШОН ЗАЛИТАЙ

Ой тайгаар, уhа голоор хүреэлэгдэhэн элдин hайхан Оолсо нютагта эхэ хонидой үбэлжөөн түхеэрэгдэhээр үнинэй. Эндэ хүдэлдэг Сэндэмэ эхэдээ, Хүбүүсгэй эсэгэдээ Дамба хүбүүниинь hуралсалайнгаа хоорондуур ходо туhалдаг, урагшаа hанаатай, ажалда дуратай ябаhан юм.

—Одоо энэ Дамба малда хёрхо, бэрхэл хүн болохо байха даа. Хони, хурьган гэхэдэ хойшоо харадаггүй,—гэжэ түрэлхидынь, нютагайнь зон хэлсэдэг болоо бэлэй.

Имэ сэгнэлтэнь хадуураагүй. Дунда hургуули дүүргэhэн Дамба хурьгашанаар хүдэлжэ байтараа, сэрэгэй албанда мордожо, хоёр жэл ябажа ерэhээр лэ совхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, хонишоноор хүдэлхэ дуратай байhанаа мэдүүлээ бэлэй.

«Хүн дуугараа гү, хүхы донгодоо гү» гэhэндэл, совхозой директор Владимир Цыдыпович Баторов ехээр баярлажа, өөрынгөө бодолые комсомол хүбүүнэй эрмэлзэлтэй тудаhые хүндэлжэ, тэрэниие ахалагша хонишон болгохо гэжэ шиидэбэ.

—Бэеэ даагаад, эхэ хонидой отара харууhалха гээшэмнай бараг хэрэг бэшэ,—гээд совхозой директор замайнь эхиндэ хэлээ бэлэй. —Һайнаар ажаллахаhаа гадна, зооветеринарна эрдэм шудалха, түрүүшүүлэй онол аргануудые ойлгожо абаха гэжэ оролдохо хэрэгтэй. Дабэ лээрэ шамда туhалха хүнүүд бии. Бэрхэшээлhээ айгаад, тэрээнhээ тэрьедэхэ бэшэ, харин бүрил зоригтойгоор оролдохо байна. Ямаршье ажалда бэлэн юумэн байдаггүй.

Директорэй хэлэhэн эдэ үгэнүүд хонишон хүбүүнэй досоо мүнөөшье хүрэтэр hанагдадаг. Үнэхөөр түрүүшынь жэлдэ хүндэ хүшэр, ган гасуур дайралдаа. Одоошье шүдөө зуужа, шүрбэhээ шангадхажа ажаллаhан байна. Хагда ногоотой газар бэдэржэ, hүрэгөө бэлшээхэ, отарадаа үбhэ суглуулжа абаха гэжэ бүхы хүсөөрөө оролдоо. Энэнь аша үрэеэ харуулаа. Түлгэнүүдээ hайнаар ондо оруулжа, хүхэ ногоон дээрэ гаргаа бэлэй.

Хүшэгөөрэй халуун аршаанай дэргэдэ түхеэрэгдэhэн зуhаландаа нүүжэ, үглөөнэй бүрэнхыhөө үдэшын харанхы болотор hүрэгөө бэлшээжэ, сентябрь hарын гаратар таргыень хүсөөжэ шадаа. Удаань энэ hарын арбаадаар түлгэнүүдээ искусственна аргаар богонихон болзорто үрэжүүлжэ дүүргээ. Энэ хүдэлмэриие хоёрдохи хонишонинь —Анна Золтоевна Дамбинова хэhэн байна.

Ахалагша хонишон Дамба Хубусгеевич үбэлжөөнэйнгөө дэргэдэхи 90 гектар сабшалангаа харууhалха, ургасыень саг соонь хуряажа абаха гэжэ оролдоо. Хабартаа, зунлаа бүлүүр станцяар уhалха, хото, хорёо соохи шэбхэсэ тэндэ зөөхэ, үбhэ хуряаха машинануудаа заhабарилха гэхэ мэтэ хүдэлмэриие луговод-механизатор Цыдып Хубусгеевич Дамбинов (Дамбын аха) хэжэ гараа. Тэрээндэ хонишод яhала туhалалсаhан байна.

Иигэжэ хамтаараа оролдоhоной ашаар үбhэ ногоонои бараг hайн ургаса абаа. Бүхыдөө 1400 центнер үбhэ hүрилөө гэхэ гү, али гектарай 16,5 центнер ургаса хуряаhан жэшээтэй. Үбhэ хуряалга дээрэ тракторай нэгэ косилка, морин косилка, морин тармуур хүдэлгэглөө. Үбhөө эдэнэр өөhэдынгөө хүсөөр тооной хуряажа абаhан байна. Намартаа 60 центнер зелёнко, мүн hолоомо суглуулжа, үбэлжөөндөө оруулаа. Хотоёо hайса дулаалаа.

Үбэлжэлгэдөө hайнаар бэлдэhэнэй, намартаа, үбэлдөө зуhагуудаа бэлшээн таргалуулhанай ашань түл абаха үедэ харагдаа. Хонидшье түрүүшынхеэ түрэжэ, хонишодшье түрүүшынхеэ түл абаба. Гурбадахи хонишонсор мүн лэ залуу комсомол хүбүүн Владимир Рабжаев хүдэлнэ. Хурьгашанаар дунда hургуули дүүргэhэн комсомолшууд Жаргал Дамбинов Сэсэг Рабжаева хоёр ажаллаhан байна.

Комсомолшуудай бригада залуу наhанайнгаа зали харуулжа, эбтэй эетэйгээр, эмхитэй hайнаар хүдэлжэ гараа. Отарынгаа зуhаг бүриhөө эдэнэр хурьга абажа, гарзагүйгөөр томо болгожо байна.

Имэ амжалта бэлэхэнээр туйлагдаагүй. Эхэ хонидтоо хүсэд хүрэхэ үбhэ тэжээлтэй байбашье, зооветеринарна мэргэжэлтэдэй дурадхалаар тэдэндээ нарhанай шэлбүүhэ бэлэдхэжэ эдюулээ. Хонидойгоо хээлитэй байхада оролдосотойгоор харууhалжа, элдэб үбшэнhөө hэргылхэ хэмжээнүүдые ветеринарна врачай хүтэлбэри доро хээ. Тэдэндээ селен үлгаа.

Хонидой түрэжэ захалхала байраяа дулаан, хуурай байлгажа шадаа. Гурбан пеэшээ түлижэ гараа. Өөhэдэнь «Дружба» хюрөө бии байжа, түлеэгээ ядалгүй бэлэдэг байгаа. Хурьгадтаа hайхан үбhэ (түсгаар ногоонoор бэлэдхэhэн), минеральна зүйлнүүдые, загаhанай тоhо гэхэ мэтые эдюулжэ, газаа дулаан болохолоор лэ сэбэр агаарта гаргажа эхилээ. Апрелиин 15-hаа эрэ хурьгадаа заhажа орохон байха юм.

Иигэжэ түрүүшын нэгэ ехэ дабаае дабажа байха үедэнь энэ отарада хүрэжэ, ажал хэрэгүүдтэйнь танилсаhан байнаб.

—Хонин бүриhөө хурьгатай болоод, абаhан уялгаяа дүүргээд байнабди, — гэжэ ахалагша хонишон баяртайгаар мэдүүлээ. Энэ жэлдэ эртэ дулааржа, хони хурьгадта угаа hайн байна. Апрелиин 7-hoo хурьгадаа газаа гаргажа захалаабди. Абаhан хурьгадаа бүрин hайнаар түлжүүлхэ гэжэ хүсэнэбди. Хурьгадтаа обёосой гурилаар хэhэн кисель үдэртэ 40 литр үүлганабди. Ногооной гурил, холимол тэжээл, дабhа гэхэ мэтээр таhалдуулнагүйбди. Үшөө 80 центнер үбhэтэй, 10 центнер hолоомотой, бага зэргэ холимол тэжээлтэй байнабди.

Түрүүшынхеэ бэеэ даажа түл абаhан залуу хонишоной хүхихэ, баярлахань ойлгосотой. Хотын үбэртэ эдеэлжэ байhан хурьгадыень харахада, өөдэргэн hайнууд, дүн сагаан сэсэгүүдтэл миралзажа байгаа hэн. Эдэ хурьгадай нэгыень Дамба хонишон барижа, манда харуулаа.

Дамба Хубусгеевич хонин ажалда hаяханай хүдэлжэ байбашье, бүхы юумэндэ абьяастайгаар, эдэбхитэйгээр хабаадана. Илангаяа отарынгаа дэргэдэхи сабшалан үтэгжүүлхэ, уhалха хэрэгтэ анхарна. Апрелиин тэн багаар тэрэ үбэлжөөнэйнгөө шэбхэ дууhан сабшалан дээрээ гаргажа, тараагаад байгаа.

—Хабартаа жэжэ бургааhа галдажа, сабшажа, сабшалангаа зарим тэды үргэдхөөбди, — гэжэ ахалагша хонишон манай асуудалда харюусаа. —Мүнөө үедэ 30 гаран гектар сабшалангаа уhалаад байнабди. Бүлүүр станци үдэр hүнигүй хүдэлгэгдэнэ.

Хонишодоор хамта сабшалан дээрэнь ошожо, хэжэ байhан хүдэлмэриинь хараабди. Голой эрьеэдэ СМП—50/80 түхэлэй бүлүүр станци хүдэлгэгдэнэ. Тэрээнhээ түмэр хоолойнууд залгагдана. Бүхыдөө 500 метр ута хоолойнуудтай. Тэндэhээ ДДН-75 машинаар уhан сасагдана. Юрэдөө эдэнэр бүхы юумэеэ үнэн сэдьхэлhээ оролдосотойгоор хэнэ гэжэ ойлгохоор байба.

—Энэ жэлдэ 1400 центнерhээ бага бэшэ үбhэ хуряаха уялга абанхайбди, — гэжэ бүлүүр станциин дэргэдэ хүдэлжэ байhан механизатор Цыдып Дамбинов хэлээ.

Голhоо холын сабшалан тээшэ эдэнэр ханааб татаад, тэрээн руугаа уhа бүлэжэ гаргана. Иигэжэ бүхы сабшалангаа уhалуулха аргатай болонхой. Уhалагдаhан сабшалан дээрээ хони хурьгадаа оруулхагүйн тула эдэнэр майн эхеэр зуhаландаа нүүдэг гуримтай. Мүнөө тэдэнэр зуhаландаа гараад байна.

Отара дээрэ ажаллада залуу хүбүүд Дамба Хубусгеевич түрүүтэй мори, сарнуудые hургалаг байна. Нэдондонhоо хойшо 5 эмнэг мори, сар (үрхэрэг) hургаа. Шэнэ жэлэй найр дээрэ эдэнэр гурбан паар моридые хоёр шаргада хүллэжэ гараад, нютагайнгаа зонуудта магтуулана.

Дамба хонидой ноохо хайшалха талаар мастер алдартай. Энэ үедэ бэеэ зэhээ байдаг. Мүн олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсоно, уран hайханай кружокто хабаадана. Буряад, орос дуунуудые тэрэ хангюурдадаг хонгёо хоолойтой юм.

Ажалдаа абьяастай, олоной хэрэгтэ урагшатай залуу коммунист Дамба Дамбиновые нютагайнь зон сомоной Советтэ депутадаар, арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүнээр hунгаhан байна. Үнгэрhэн намар ахалагша хонишондо «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэhэн тэмдэг барюулагдаа.

Залуушуулай хүдэлдэг энэ отарада совхозой комсомолой комитет ехэ анхарал хандуулдаг, тэдэниие шефтээ абаhан байха юм. Комсомолой комитедэй гэшүүд Уланхаан тосхоной залуушуулые эмхидхэжэ, эдэнэрэй ажал хүдэлмэридэнь хэрэгтэй сагта туhаламжа хүргэдэг заншалтай.

Ажалай арюун замда гараhан Хурамхаанай районой Уланхаанай совхозой Дамба хонишондо шэнэ табан жэлдэ бүри ехэ амжалта хүсөөд тараа hэмди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дамба Дамбинов.

Б. ГЫЛЫКОВ.

ТҮРҮҮ БРИГАДАДА

Модошодой ажаhуудаг Бүга-Хүрбэ гэдэг тосхон манай районой эгээн хойто заха юм. Эндэ Хүрбын леспромхозой модоной пункт байгуулагданхай. Эндэхи үндэр хада үүлэ, дошхон халын горходые зүбшан модошод бэеэ хүсэhэн нарhа, шэнэhэ түүжэ бэлэдхэнэ бшуу.

Эндэл район соогоо мэдээжэ болоhон М. Ф. Мартыновэй бригада ажаллагдаг. Жэлhээ жэлдэ, үдэрhөө үдэртэ hайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, хододоо түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэдэг юм. Мүнөө үедэ тус бригада Булаг гэжэ газарта модо бэлэдхэжэ байнхай. Үндэр эгсэ хадатай, шулуутай энэ газарта модо унагаажа, доошонь голдо бүүлгэхэ гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ даа. Илангаяа халаанай даабари дүүргэхэнь хүшэр. Модо тээhэн тракторай халын оройhоо бүүжэ ерэхэ гээшэнь нилээд хүшэр. Эгсэ хадада модо унагааханшье бэрхэтэй. Теэд М. Ф. Мартыновэй бригадынхид халаанайнгаа час, минута бүхэниие аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхые оролдоно. Тэдэнэй халаан үглөөгүүр бүри эртэ эхилнэ. Тэдэнэр гэрhээ гүшаад километр холо ошожо хүдэлнэ бшуу.

Юрэдөөл, бригадын ажал хэрэгүүдтэй танилсаад байхада, ёhотой ажалша бэрхэ коллектив гээд ойлгохоор. Эндэ бүхы юумэнь гэхэ гү, али хүдэлмэринь түсхай графигай ёhoop хүбаарилагданхай. Районой модо унагаагшадай түрүүшүүлэй нэгэн Ю. П. Петров тэрэнэй туhалагша Люгэгшэдэй хүдэлхые харахада үрматай даа. Нилээд томо модон минутын туршада тэдэнэй hанаhан тээшэнь унашана. Мүн модо тээжэ голдо бүүлгэдэг Анатолий Деревцов баhал нүхэдhөө дутуугүй бэрхэ юм.

Энэ томодхогдоhон бригада гурбан звеноhоо бүридэдэг. Звено бүхэниинь табан гэшүүтэй. Эдэ бүгэдэниие хүтэлбэрилхэ, аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ гээшэ бэлэн бэшэ. Теэд бригадир Михаил Федорович хүн бүхэниие hайн мэдэдэг, ойлгодог халаа тэдэнтэй hайнаар хөөрэлдэжэ шадана бшуу. Бригададанъ залуу хүбүүдшье бии. Тэдэнэр бүгэдэ модошоной мэргэжэлдэ hуража, ехэшүүлhээ дутуугүй ажаллана.

Мартыновай бригадынхид байгша оной нэгэдэхи кварталда 12897 кубическа метр модо бэлэдхэжэ, кварталайнгаа даабари үлүүлээ. Мүн апрель hарыншье түсэб дүүргэглээ.

— Май hарын түсэб үлүүлэгдэхэ байха. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхээр шиидээбди. Имэ арга боломжо манда бии, —гээд Михаил Федорович Мартынов биднэниие найдуулаа hэн.

Г. ГОМБОЕВ.

Хоринн район.

АНХАРАГТЫ: ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ

НАРЯДГҮЙГӨӨР ХҮДЭЛДЭГ ЗВЕНО

Нёдондо манай колхозой Шанаагай отделенидэ тараан ажал дээрэ нарядгүйгөөр хүдэлхэ звено байгуулагдаhан юм. Тэрэнэй бүридэлдэ тус отделениин тракторно-тараан ажалай бригадын механизаторнууд (бүлтадаа 22 хүн) ороhон байтаа. Мүн отделениин бүхы тракторнууд энэ звенодо үгтөө hэн. Ажалай имэ онол аргые район доторoo эгээн түрүүн туршаhан байгаабди.

Шэнэ юумэ нэбтэрүүлхэдэ түрүүшээр хододоо хүшэр хүндэ, ойлгосогүй, алдуутай байдаг гээшэ ааб даа. Энэ звеномнай хабарай тарилгын хүдэлмэриин үедэ hайнаар хүдэлөөд, удаань гэшүүдынь хуу иишэ тиишээ тарашоо юм. Урид колхозой правлени болон дурсагдагша звено хоёрой хоорондо тусгаар хэлсээн баталагдажа, хоёр тээhээ гараа табяа hэмди. Хэлсээнэй ёhoop звенодо тараалангай газар, минеральна үтэгжүүлгэ, hайн шанартай үрэhэн, түлишэ, тоhодолгын материал болон бусад үгтэhэн, hаадгүйгөөр ажаллаха зохид эрхэ байдал олгогдоо бэлэй. Мүн тараалангай хүдэлмэриие эрхилхэ технологическа карта табигдаа hэн.

Харюуданъ звеногойхид хэды шэнээн ургаса ургуулжа абаха байhанаа мэдүүлээ. Бүхы ажалаа дүүргэhэнэйнь hүүлдэ эсэсэй дүнгүүдээр салин хүлhыень түлэхэ тухайгаашье хэлсээн доторoo бэшэhэн байгаабди. Нарядгүйгөөр хүдэлхэ звеногойхидто үгтэхэ шан болон нэмэлтэ түлөөhэншье хэлсээн дотор хараалагдаа.

Теэд ямар алдуу гарааб? Юундэ энэ звеномнай тарашооб? Энээнэй шалтагааниие элирүүлхэ зорилготойгоор үнгэрэгшэ үбэл, шэнэ жэлэй эхин багаар түрүү механизаторнууд М. С. Илтаков, Д. Г. Балбуреев болон Д-Н. М. Саргаев гэгшэдые абаад, Новосибирскэ областьдо нарядгүйгөөр хүдэлдэг звенонуудай ажалые шудалхаяа ошообди. Энэ областьдо имэ звенонууд амжалтатайгаар хүдэлнэ гэжэ дуулаhан байгаабди.

Эндэ нарядгүйгөөр хүдэлхэ багахан звенонуудые байгуулдаг байба. Нэгэ звеногойнь бүридэлдэ оройдоол 8—12 механизатор ороно. Звеногой гэшүүн бүхэндэ трактор үгтэнэ. Энэ тракторыень ондоо ажалда хабаадуулнагүй. Тиимэhээ механизаторнуудынь нэгэл ажалаа хараад, эрхим hайнаар бүтээнэ.

Эндэл маанадай алдуу хэhэмнай элирээ. Бидэ новосибирскынхидтэ орходоо хоёр дахин томо звено байгуулжархиhан байгаабди. Звеногой гэшүүд олон байхадаа харюусалгань hуладана, ажалайнь бүтээсэ бага байна. «Олон тарбаган нобшодоо хүртэдэггүй» гэжэ энээнhээл удхатай бшуу.

Гадна отделенидэнь ажахынгаа бусад ажал хэхэ, малшадые хангаха трактор үлөөнгүй, хуу бултыень энэ звенодоо үтэжэрхиhэмнай буруу байшоо. Ушар имэhээ отделениие эрхилэгшэ модо шэрэхэ, малшадые зөөхэ, үбhэ хуряалга дээрэ хүдэлхэ тракторнуудые энэ звеноhоо абаха баатай болоо. Звеногой гэшүүд паар хахалха, ургасаяа харууhалха техникэгүй болохолоороо урмаа хухараад, хуу тарашоо ха юм. Ээзгүй үлэhэн тараалангыньшье hайн ургаса үгөөгүй.

Мүнөө жэл бидэ новосибирскынхидэй жэшээгээр колхоздоо, туршалга хэнгээ, гурбан багахан звено байгуулаабди. Эдэ звенонуудынай хабарай тарилгын хүдэлмэридэ hайнаар бэлдэжэ ороhон юм. Мүнөө эртынгээ орооhото ургамалнуудые сагай уларилай хэды элдэбээр аашалжа байгаашье hаань, агротехническэ зохид саг болзорто hайн шанартайгаар тарижа дүүргэбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ орой хаягдаха ургамалнуудаа тарижа байнхай. Нарядгүйгөөр хүдэлжэ эхилhэн эдэ звенонуудыемнай новосибирскынхидэй дүй дүршэлые хаража ерэhэн гурбан механизатор толгойлно.

Жэшээлхэдэ, Шанаагай отделенидэ байгуулагдаhан нэгэ звеное дүршэл ехэтэй механизатор Матвей Сыренович Илтаков хүтэлбэрилнэ. Звеногойнь бүридэлдэ 8 механизатор ороно. Энэ звенодо К-700 түхэлэй 2, ДТ-74 түхэлэй 2, Т-4 ба МТЗ-50 түхэлэй 2 трактор үгтэнхэй.

Энээнhээ гадна, тус звенодо 1181 гектар тараалан үгөөбди. Мүнөө жэл энээнэй 933 гектар дээрэ шэниисэ, обёос болон горох тарижа, бүхыдөө 12744 центнер гэхэ гү, али гектар бүриhөө 13,6 центнер ороолю хуряажа абаха уялгатай. Үшөө 150 гектар дээрэ хартаабха hуулгажа, 4750 центнер гэхэ гү, али гектарай 70 центнер ургаса абаха даабаритай. Мүн 30 гектарта зеленко ургуулха юм. Тус звено тараалан дээрэхи бүхы хүдэлмэрээ технологическа картын ёhoop эгээн зохид болзорто үнгэргэхэ гэжэ хэлсээн дотор бэшэгдэнхэй.

Эды шэнээн ургаса хуряахынгаа хажуугаар звено 150 гектар паар, 812 гектар намарай паар (энээнэйнь 500 гектарынь сентябриин 20-hоо урид) хахалха уялга абанхай. Звеногой гэшүүд ургасаяа өөhэдөө харууhалха, hахиха хорёоень заhабарилха зэргэтэй.

Колхозой правлени тараалан болон техникэ даалгахаhаа гадна, 2508 центнер тараанай үрэhэ, 1700 центнер хартаабхын үрэhэ үгөө. Газараа үтэгжүүлхынь тула 180 тонно азотно, 50 тонно фосфорно, 27 тонно калийна үтэгжүүлгэ үгэнхэй. Мүн түлишэ-тоhодолгыншье материалаар хангаа.

Бүхы ажалаа дүүргэhэнэйнь hүүлдэ гэхэ гү, али ургасаяа хуряажа тушааhан, техникээ сэбэрлэжэ, табиhан хойноо бүхы ажалайнь эсэсэй дүнгөөр түгэс тоосоон болохо юм. Ушар имэhээ үдэр бүхэндэ хэhэн ажалаарнь наряд табигдажа байхаяа болино бшуу. Гэхэтэй хамта, звеногойхид үртасын хуряагдатар механизаторнуудта тарифна салинтай 3-дахи болон 4-дэхи разрядаар хүдэлhэн сатайнь зэргээр аванс үгэжэ байха юм. Энээн дээрэнь тэдэнэрэй классностиин мүнгэн нэмэгдэхэ жэшээтэй.

Техническэ харууhалалгын, заhабарилгын, ургаса харууhалгын түлөөhэн звеногой салингай фондо нэмэгдэжэ оруулагдаха юм. Ондоо тээ хэhэн ажалдань наряд бэшэгдэхэ. Халуун хаhын үедэ звенодо туhалхала ерэhэн хүнүүдэй (сеялкашэд), жолоошод, мастер-заhабарилагшад болон бусадай) салин звеногой фонд hоо нарядаар түлэгдэхэ. Технологическа картын ёhoop харгалагдаагүй аад, бүтээгдэhэн хүдэлмэриин түлөөhэн звеногой фондо нэмэгдэжэ оруулагдаха байна.

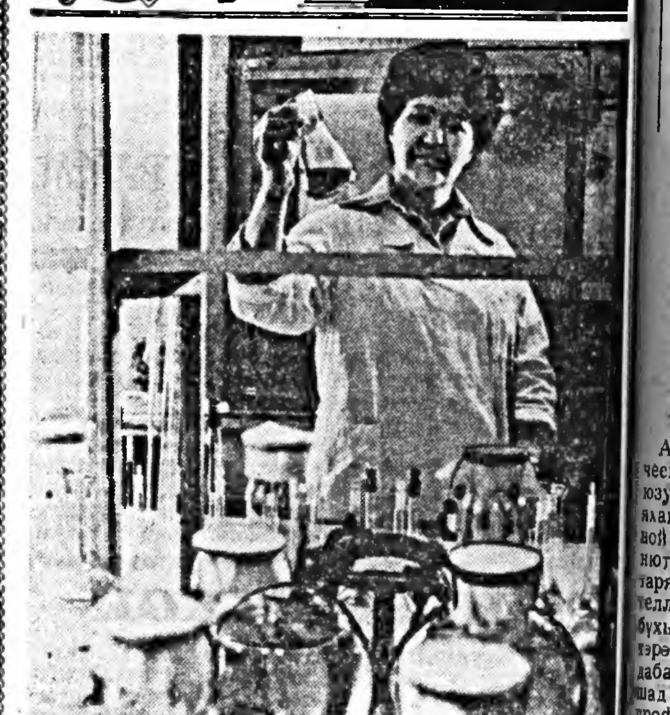
Нарядгүйгөөр хүдэлхэ звеногойхидто үгтэхэ шан болон нэмэлтэ түлөөhэн мүн лэ хэлсээн дотор хараалагданхай. Бүхы ажалаа дүүргэhэн хойноо звенодо түсэбhөө үлүү худалдаhан продукциин сэнгэй 20 процентые, алмаhан түлишэ-тоhодолгын материалай сэнгэй 40 процентые, алмаhан запчастьнуудай сэнгэй 40 процентые, единицэ продукцида гаргашалагдаха сэхэ гаргашые алмаhан сэнгэй 20 процентые шан болгожо үгэнэбди.

Һайн шанартайгаар хэгдэhэн хүдэлмэриинь түлөө нэмэлтэ түлөөhэн, натуральна түлөөhэн үгтэхэ. Мүн механизаторнуудай хүдэлмэриин стаж хараада абтажа, нэмэлтэ түлөөhэн түлэгдэхэ. Звеное даагшада хүтэлбэрилгын түлөө салиндань 15 процент нэмэжэ түлэнэбди. Ажалай журам алдаhан гэшүүдтэ шан болон нэмэлтэ түлөөhэн үгтэхэгүй. Ажал дээрээ голодоhо гаргаа hаань, тэрэ хүдэлмэриинь хэмжээгээр салингыень хороохо юм.

Юрэдөө ажалай эмхидхэлэй имэ шэнэ онол арга звеногой гэшүүдэй харюусалгые дээшэлүүлнэ. эбтэй ажалла hургана, hайн үрэ дүн туйлаха арга олгоно гэжэ hананабди. Теэд энээнэй аша үрые эсэсэй дүн элишэтжэ үгэхэ байна.

А. ХОЛБОЕВ,
Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном.

Совет орон ДОТОР

ТОМСК. Геологиин, геофизикын, ба түүхэй эдэй Сибириин эрдэм шэнжэлгын институдай нэгэ лабораторя нефтеэр баян газарнуудhаа гарадаг уhа хэрэглэхэ асуудал шэнжэлэгдэдэг юм. Имэ уhанhаа хоморой химическэ элементнүүдые абаха арга бии гэжэ элирүүлэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша инженер Г. А. Деткова ... гаалиин уhанай бүридэлые шэнжэлжэ байна.

ТАСС-ай фотохроника.

ОЙ МОДОНОЙ БАЯЛИГЫЕ АРЬБАДХАХА

ЙОШКАР-ОЛА. Нэгэ модоной отологдоhон газарта хоёр модо тарижа ургуулха гэhэн уряа доро Мариин АССР-эй ой модоной хүдэлмэришэд ажаллана. Тиимэhээ арадай ажахыда ехэ модо бэлдэдэг байгаашье hаань, эндэхи ой шэнгэрнэгүй бшуу.

Энэ хабартаа 10 мянган гектарта модон таригдаа. Энэнь отологдоhон участогуудай талмайhаа hураггүй ехэ болоно.

— Үнгэрhэн табан жэлэй үедэ 60 мянга шахуу гектар талмайда модод hуулгагдаhан байна, —гээд, Мариин АССР-эй ой модоной ажахын министрэй орлогшо А. Нефедьев хэлэнэ. — Ой модоной хорёод шахуу ажахы ба комбинат түсэбэй ёhoop модоной отологдоhон газарта шэнэ модо тарижа ургуулдаг юм.

Ой модоной ажахынуудта hэргээлгын хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэргэхын тула томо ехэ питомнигууд байгуулагданхай. Эндэхи ой соо гол түлэб нарhан ба хасуури модод ургадаг юм. Сибирьтэ ургадаг шэнэhэн ба хуша мүнөө жэл таригдаа. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ республика дотор модо hуулгаха талмай 40 гаран гектараар ургэдхэгдэхэ

Ой модондо гамтайгаар хандадаг байhанайнь аша... hайн үрэ дүнгүүд туйлагда... эхилээ. Жэл бүри Мари... АССР-эй модо бэлэдхэ... предприятинууд арадай а... хыда миллион хахадhаа ү... тэй кубометр модо ябуулн...

ЖЭЖЭ ФЕРМЭНҮҮД ОЛЗОТОЙ

Калугадахи Беляево с... хоздо нютагай хүн зон... шэнэ түхэлэй харилса... боон тогтоогдонхой. Э... хубиин ажахынуудта... үсхэбэрилнэ.

Хэлсээнэй ёhoop ям... бүлэ совхозhоо гурбан д... хоног болоhон галуунай... бараануудые абадаг юм... ёр hараhаа үлүүтэй са... галуун бүхэнэй 3,5 килог... hаа бага бэшэ шэг... болоходонь, тэдэнэйнгэ... процентые совхоздо бус... үгэдэг. Дэгжээгдэhэн... най амидын шэгнүүрэй... грамм бүхэнэй түлөө т... галуу тушаагшадта түлэгд... Харин үлөөшэ галуун... тэдэнэр өөhэдынгөө д... хэрэглэдэг

Совхоз галуунай ... раануудые хүдөөгэй хүн з... до гэртэнь абаашадаг, ... мог тэжээл үгэдэг.

Хубиин ажахынуудта ... фермэнүүдые байгуулха... хай хэлсээнүүдые ... дахинаа батагжа эхилээ... дэ хоер тала олзотоно...

Соведүүдэй хүдэлмэри

ТУЙЛАЛТАЯА АРЬБАДХАХА ШУХАЛА

Манай сомсоведэй ажалшад, бүхы совет арадтая хамта, КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэр зоригжон, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, оролдосотой hайнаар ажаллажа байна. Тиигэжэ Соведэймнай харьяата Хэжэнгын совхозойхид гүрэндэ мяха худалдаха байгша онойнгоо нэгэдэхи кварталай түсэб 123 процент дүүргээ. Энэмнай адууhа малдаа үбhэ тэжээл hайнаар бэлдэжэ абаhанай үрэ дүн болоно. Үнгэрhэн жэлдэ тус совхоздо 1800 центнер үбhэн, 3275 центнер зеленко, 1020 центнер куузику, 10101 центнер hолоомон бэлдэгдэжэ, 6635 тонно силос ба 2100 тонно сенаж дарагдаhан байгаа. Тэрэнэй ашаар үбэлжэлгын үедэ малай толгой бүхэндэ тэжээлэй 8,5 единицэ хүртөө. Энэ хадаа урда жэлэйхиhээ 1,5 дахин ехэ болоно. Мүн үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ олон тэрьгад абтаа. Зуунhаа зуун хурьга абаhан хонишодой тоошье олошороо. Тэдэнэй дунда сомоной Соведэй депутат К. Э. Генинов оролсоно. hаалишадай дундаhаа депутадууд Б. Х. Галсанова, С. Г. Малханова, Н. М. Филиппова гэгшэд шалгарна.

Тэрэшэлэн депутадууд — барилгашадай бригадир С. Х. Дашиев, хэлхээ холбооной албанай түрүү телефонистка Т. К. Железняк, ажахы хоорондын тэжээл бэлдэдэг «Баянгол» гэжэ предприятиин механизатор Ц. Н. Борбоев, врач А. Ц. Цыренова болон бусад үнэн сэхэ ажалай жэшээ харуулжа байдаг. Депутат А. Н. Касаткинай хүтэлбэрилдэг тоhоной завод арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээ юм. Мастер С. Д. Базарова, хүдэлмэришэн Л. А. Лукьянова болон бусад мүрысөөндэ түрүүлнэ. Арбадахи табан жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргэhэн ажалша коллективүүдэй тоодо Хэжэнгын заhабарилга-барилгын участок (начальнигынь сомоной Соведэй депутат И. Р. Эрдынеев) оролсоно. Тус коллектив урдахи табан жэлэйхиhээ 530 мянган түхэригөөр ехэ юумэ хэhэн байна. Эндэ С. Х. Дашиевай, В. Р. Дамбаевай, Ц. Б. Цыбеновэй, Ц. Д. Гармажаповай болон бусадай бригаданууд эрхимлэжэ ябаhаар. Барилгашадай хүсөөр 1000 номертой АТС-эй байшан, 29900 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд бодхоогдоо. 63 хүнэй гостиница, 300 hууритай кинотеатр, хүүгэдэй комбинат ашаглалгада үгтөө, Ункэйтада малай комплекс, Бахлайтада магазин баригдаа.

Манай сомоной Соведэй ажалшад 1981 оной экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэб дүүргэхэ талаар арадай депутадуудай Хоринн поселково Соведэй, Мухар-Шэбэрэй Хонхолын сельскэ Соведэй ажалшадай, мүн баhа Бэшүүрэй районой Шанагын сомоной Соведэй ажалшадай социалис уялгануудые халуунаар дэмжэбэ. Хэжэнгын совхозойхид 1981 ондо уhалагдадаг 2900 гектар сабшалангай га бүриhөө 22 центнерhээ бага бэшэ ургаса, харин уhалагдадаггүй сабшалангай нэгэ гектарhаа 4 центнер ургаса абахаар хараална. Тиигэжэ бүхыдөө 66 мянган центнер үбhэн абтаха, 2700 тонно сенаж, 8200 тонно силос дарагдахаар хараалагдана.

Тэжээлэй ба овощой 140 га тариалангай гектар бүриhөө 170 центнер овощ, 200 центнер куузику, 100 центнер хартаабха суглуулха түсэбтэйбди. Энэ хараа зорилгонуудые бэелүүлхын тула уhалуурнин звеное мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй механизаторнуудаар бүридхэжэ, бүлүүр станцинуудые түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэжэ байнабди. Хүдэлмэришэдэй hайнаар ажаллаха ба амарха эрхэ байдал хангагдана. Сабшалан дээрэ 9 мянган тонно наг шэбхэ, 1100 гектар талмайда минеральна үтэгжүүлгэ гаргагдаха юм. Тиихэдэ 400 гектарhаа бага бэшэ талмайда олон жэлэй ногоон таригдана. Богони болзорто 680 гектарта эртын паар хахалагдаа. Ажахын таряашад тарилгын хүдэлмэринүүдэй шанарта газар эдэлэлгын хүрьhэ хамгаалха системэ нэбтэрүүлгэдэ ехэ анхаралаа хандуулна.

Сомонойнгоо Соведэй харьяата газар дээрэхи hуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлнэбди. Хүдөө ажахын халуун хаhануудта малшад, таряашад болон барилгашадые комплексноор хангалга эмхидхэнэбди.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые арад зондо тайлбарилан ойлгуулха талаар нийтэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхатаяа хамта клубууд болон улаан булангуудай хүдэлмэрине улам hайжаруулхые оролдоноболи. Тобшолон хэлэхэдэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй нэгэдэхи жэлдэ ажахын ба соёлой зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы хүн зонние элсүүлхэ талаар депутадуудай хүдэлмэрине нарижуулха, саг үргэлжын комиссинуудай, депутадуудай бүлэгүүд болон постнуудай үүргые дээшэлүүлхын түлөө оролдонобди.

Е-Д. ДУГАРОВ,
арадай депутадуудай Хэжэнгын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

УХИБҮҮДЫЕ ХАМГААЛХА УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭРТЭ

ЭХЭ, ЭСЭГЫН ЗОЛ ЖАРГАЛ

Үхибүүд—ажабайдалай сэсэгүүд гэжэ дэмы хэлсэдэггүй гээшэ. Үнэхөөрөөшье, үнгын гоёхон сэсэгүүд мэтэ үхибүүд урин хөөрхэн харасаараа, хододоо hонюуша сэдьхэлээрээ наран тээшэ тэгүүлэн, үргэн дэлхэйе шэмэглэнэ ха юм. Тэдэнэй түрүүшын алхамуудта эгээл дүтын хүнүүд—эхэ эсэгэ хоёрынь туhална бшуу. Эхэ, эсэгын нангин hургаал, заабари үхибүүдынь хододоо hанажа ябадаг гээшэ ааб даа.

Аюшеевтэнэй ехэ бүлэ Хори нютагта ажаhуудаг юм. Гарма Аюшеевич, Намжилма Дондоковна үхибүүдээр олон, үнэр баян, зол жаргалтай hуудаг юм гэхэдэ болохо.

Эгээл ехэ хүбүүниинь—Ринчин Гармаевич эсэгынгээ дуратай мэргэжэлые үргэлжэлүүлэн, Анаагай совхоздо автомашинын жолоошоноор хүдэлнэ. Кременчугэй граждан авиациин техникум дүүргэhэнэй hүүлдэ, арбаад жэл соо Улаан-Үдын авиапредприятида вертоледой летчигоор Рэгзэн хүбүүниинь ажалладаг. Тэрэнэй удаадахи Сэсэгма басаганиинь hүүлшын хоёр жэлдэ Министрнүүдэй Соведэй архивта хүдэлмэрилнэ.

1980 ондо БАМ-ай Буряадай участогай Таксимо гэжэ станци барилсахаяа комсомолой путёвкоор ерэhэн Батор хүбүүниинь энэ ехэ барилгада эдэбхитэйгээр хабаадана. Удаадахи Солбон хүбүүниинь Анаагай совхоздо жолоошон юм. Институт дүүргээд, Хяагтада багшалhанай hүүлдэ, ВЛКСМ-эй райкомдо инструктор болоод, Бато хүбүүниинь ажаллана. Зүүн Сибирин технологическа институтда Цыргма басаганиинь hурадаг юм. Харин эгээл бага Сокто хүбүүниинь Совет Армида алба хэнэ.

Эхэ, эсэгын ашаар, партиин ба гүрэнэйнгөө анхарал доро энэ бүлын үхибүүд өөдөө боложо, түрэл Эхэ орондоо аша туhатайгаар ажаллажа байна ха юм. Эхэ, эсэгын габшагай ажалай амжалтанууд, зааhан hургаал ба заабаринууд тэдээндэ жэшээ боложо үгэнэ.

Гарма Аюшеевич үхибүүн ябахаhаа хойшо ехэ hонюуша, техникэдэ, түмэр түдэгэдэ дуратай байhан юм. 1958 он болотор Улаан-Үдын шэлэй заводто слесарезр хүдэлжэ, ажалдаа яhала амжалта туйлаhан байна. hүүлдэнь түрэл нютагаа бусаhан намтартай.

1941 он... Дайнай хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ Гарма Аюшеевич тракторна бригадые хүтэлбэрилөө, МТС-эй тракторнуудые болон хүдөө ажахын машинануудые заhабарилаа. Харин Намжилма Дондоковна мал ажалда ветеринараар хүдэлдэг бэлэй. 1943 ондо Аюшеевтэнэй бүлэ Ленинсэ партиин гэшүүд боложо, габшагай ажалай түрүүшүүл гэжэ нэрлэгдээ бэлэй. Тэдэнэр «Ажалай габьяагай түлөө» гэhэн медаляар, Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаhан байха юм.

Дайнай hүүлдэ стахановец Аюшеев шэнэ газарнуудые ашаглалгада өөрынгөө ехэхэн хубитые оруулhан байна. Үбэл, зунгүй үбhэ, таряа ургуулха, нийтын малда тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэридэ тэрэнэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын эдэбхитэйгээр хабаадаhан габьяатай. Гарма Аюшеевич 1956 ондо «Шэнэ газар ашаглаhанай түлөө» гэhэн медаляар шагнагдаа бэлэй.

1959 онhоо 1961 он хүрэтэр Гарма Аюшеевич хүршэ Монгол орондо командировкодо байhан юм. Тиихэдэ бүхы дүй дүршэлөө аха дүү монгол арадай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ дамжуулха гэжэ оролдоhон байгаа.

Г. Аюшеевэй оролдолго дэмы hалаагүй. Монгол орондо бэрхэ механизаторнууд олон болоо hэн. Тэдэ өөhэдыгөө Г. Аюшеевэй шабинар гээшэбди гэжэ тоолодог бэлэй. Мүн МНРП-гэй ЦК Г. Аюшеевые тусхай дипломоор шагнаhан байгаа.

Иигэжэ коммунист Г. А. Аюшеев жэлhээ жэлдэ ажалдаа амжалта туйлажа, олон залуушуулые hурган хүмүүжүүлжэ, өөрынгөө үхибүүдтэ жэшээ болон, Хориин районой механизаторнуудай эгээн ехэ дүй дүршэлтэйшүүлэй нэгэн гэжэ тон зүб тоологдодог байhаар.

1970 оной мартын 12-то районой «Шэнэ Үдэ» гэжэ газетэ иигэжэ бэшээ hэн: «Түлишын аппаратурын цехтэ эрхим хүдэлмэришэн Гарма Аюшеевич Аюшеев хүдэлдэг. Гарма Аюшеевичэй заhабарилhан аппаратура удаан саг соо эбдэрэнгүйгөөр хүдэлхэ гэжэ трактористнууд hайн мэдэдэг юм».

Зунай сагта Аюшеевэй хүтэлбэрилдэг тэжээл бэлдхэлгын оньhожоруулагдамал звено үрэ ехэтэйгээр ажаллажа, табигдаhан түсэб ба уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, үбhэ ногооной баян ургаса жэлhээ жэлдэ абадаг юм. Тэрэниень КПСС-эй райкомой, совхозой дирекциин Хүндэлэлэй грамотанууд гэршэлнэ.

Тиихэдэ энэ ажалайнь бүхы амжалтануудые тэрэнэй нүхэр Намжилма Дондоковна хубаалдалсана ха юм. Тэрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар «Эхэ-Герой» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Намжилма Дондоковна пенсидэ гарахынгаа урда тээ сомоной Соведтэ хүдэлөө юм. Ажалдаа амжалта туйлаhанайнгаа түлөө «Ажалай габьяагай түлөө» гэhэн медаляар хоёрдохёо шагнагдаа бэлэй.

— Мүнөө пенсидэ гаранхайб. Манай парти, гүрэн түрэмнай олон үхибүүтэй эхэнүүдтэ ехэ анхарал хандуулна гээшэ. Бидэ хододоо газетэ уншажа, телевизор хаража байдагбди. Дайн лэ болонгүй, hайхан сагта арад зомнай, үхибүүднай жаргалтай ажаhуу лэ, — гэжэ эхэ-герой хэлээ hэн.

Зүб даа, эхын сэдьхэл эгээл түрүүн үри хүүгэд тухайгаа hанаагаа зобоно. Харин эсэгэнь, 1975 ондо пенсидэ гаража, сагаан толгойтой болобошье hаа, мүнөө болотор дуратай ажалаа хэжэ үргэлжэлүүлhээр.

Аюшеевтэнэй гэр бүлые үхибүүдые хамгаалгын уласхоорондын үдэрөөр амаршалаад, уга наhатай, удаан жаргалтай ябахыень үнэн зүрхэнhөө хүсэе! Эхэ, эсэгын алдар солото замыень үргэлжэлүүлэн, ажалай илалта туйлан, дүүрэн жаргал эдлэжэ, нэрыень нэрлүүгэн, түрэл Эхэ оронойнгоо hалбаран хүгжэхэдэнь, өөhэдынгөө хубитые үхибүүдынь оруулха байха гэжэ этигэнэбди.

Б. ДОРЖИЕВА.

АФГАНИСТАН МҮНӨӨДЭР

Афган арадай Апрелиин революцида илаhан үеhөө хойшо гурбан жэл үлүүгэй саг үнгэрбө. Тиихэдэл мүлжэн дарлагшадай засаг үгы хэгдэжэ, шэнэ, адли тэгшэ эрхэтэй ажабайдал зохёохо найдамтай зам нээгдээ бэлэй. Феодализмын үлэгдэлнүүдые усадхаха, хүн зоной ажабайдал hайжаруулха, гэр бүлэ бүлын соёлой хүгжэлтэ хангаха зорилгоор Афганистанай Арадай-демократическа парти, республикын правительство ехэ хүдэлмэри ябуулжа байнхай.

Гадаадынгаа политикада Афганистанай Демократическа Республика бүхы гүрэнүүдтэй амгалан ёноор зэргэ оршон байлгын, элдэб блогуудта хамжахагүй гэhэн шэглэл тодоор баримтална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ороной ниислэл Кабулда амгалан ажабайдал тогтонхой. Спинзар талмай дээрэ.

ТАСС-ай фотохроники.

АЖАЛАЙМНАЙ ЗАЛУУ ХАЛААН

ТҮРЭЛ НЮТАГАА СУУРХУУЛАГ ЛЭ!

«Политическэ талаараа эдэбхитэй, ажал хэрэгээ мэдэхэ, ажалда дуратай, хүдэлжэ шадаха, Эхэ ороноо хамгаалгада ходоо бэлэн байха, залуу үетэниие хүмүүжүүлгэдэ туhалха гээшэ комсомолой хүдэлмэриин эгээн шухалань, эгээн голынь болоно», — гэжэ нүхэр Леонид Ильич Брежнев партиин XXVI съезд дээрэ хэлэhэн байна.

Энэ хадаа нютаг нютаган партийна, комсомолой болон профсоюзна организацинуудай урда табигдаhан хүндэтэншье, харюусалгатайшье зорилгонуудай нэгэн болонхой.

Энээн дээрэhээ бодомжолоод үзэхэдэ, республикымнай зарим районуудай hургуулинуудта hурагшадые түрэл газартаа, хүдөө ажахын хүдэлмэридэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ нилээд амжалтанууд туйлагдана. Уламжалан залуу малшадай, механизаторнуудай тоо жэл бүри олошорно, тэдэнэй жагсаал бэхижэнэ, эрдэм hургуулинь дээшэлнэ, дүй дүршэлынь баяжана. Хүдөөгэй залуушуулай дунда «Мал ажал—комсомолой дайшалхы хэрэг» гэhэн хүдэлөөн дэлгэрhээр үнинэй. Дунда hургуули дүүргэгшэдые ниилэ урялаар тоонто нютагтань үлөөжэ ажаллуулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. hаа Захааминай районоор ябахадаа, иимэ хүдэлөөн тухай hайшаалта жэшээнүүдые дуулаа бэлэйб. Районой «Ажалай туг» газетын редактор Г. О. Бадмаев энээн тушаа иигэжэ хөөрөө hэн:

— Утаатын дунда hургуулиин hурагшад дунда hургуулияа дүүргэhэнэйнгөө удаа түрэл совхоздоо үлэжэ ажалладаг заншалтай болонхой. Энэнь яhала hайшаалтай, магтаалтай хэрэг гээшэ ааб даа. Мүнөө Далахайн совхозой гол hалбари болохо мал ажал дээрэ олохон залуушуул хүдэлнэ. Тэдэнэй тоодо hаалишад Зоя Гомбожапова, Маргарита Ринчино, Сэсэг Базарова гэгшэд мүн бэшээр хүдэлжэ, нютагаархидайнгаа дунда хүндэтэй болонхой. Эдэнээр тухай нэгэнтэ бэшэ газетэдээ бэшэhэн, магтаhан байхабди.

Мүнөөшье жэл — партиин XXVI съездын болохо байха үедэ Утаатын дунда hургуулиин хорин дүрбэн hурагшадай үүсхэлые ВЛКСМ-эй райкомой бюро hайшаан дэмжээ бэлэй. Гадна районой Хамниин, Үлэгшэнэй, Дүтэлүүрэй hургуулиин арбадахи классуудай hурагшад мүн лэ түрэл совхозуудтаа хүдэлхэеэ үлэхэмнай гэжэ мэдүүлhэн байна. Район дотороо иимэ hайн hайхан үүсхэл гаргаhан хүүгэд, басагадтай уулзахаяа дайдын захада түбхинэhэн Далахайн совхоз ошообди.

...Шобхо шүлүүн хабсагайта Зүүн Саянай хормойдо Утаата нютаг оршоно. Районой эгээл саада захын ажахын гол hалбаринь мал ажахы гэжэ дурдаа hэмди.

Эндэхи дунда hургуулиин директор Б. Б. Цыреновтэй уулзажа хөөрэлдэбэбди.

— hургуулимнай багшанар нютагай хүн зонтой, илангаяа малшадтай нягта холбоотойгоор нийтэ-политическэ хүдэлмэреэ ябуулдаг. Мүн тиихэдэ совхозой дирекци болон партбюрогой гэшүүд саг үргэлжэ hурагшадтай уулзажа, ажахынгаа хүгжэлтэ тухай хөөрэжэ үгэдэг. Мал ажахы дээрэмнай олон лэ хүнүүд хэрэгтэй. Мүнөө тэндэ хүдэлжэ байгшаднай наhатай боложо, амаралтада гарахань. Орондонь ошожо хүдэлхэ халаан хэрэгтэй ааб даа,—гэжэ тэрэ hанамжаяа хэлэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ hургуулияа дүүргэhэн арба гаран хүүгэд, басагад Баруун-Харжаанда hаалиин фермэ дээрэ хүдэлнэ. Тэрэ фермэ комсомол-залуушуулай коллективэй нэрэ зэргэтэй. hаалишан басагад Сэсэг Базарова, Маргарита Ринчинова, Зина Гомбожапова, Светлана Гомбоева, Лариса Будаева hүhаалгаар арбан нэгэдэхи түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүрбэ hарын түсэб амжалтатайгаар дүүргэнхэй. Урдань энэл hургуули дүүргэhэн совхозой суута малшадан нэгэн Ольга Борисовна Марxаева Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар hунгагданхай.

Харин залуу коммунист С. Ц. Шагдуров нютаг соогоо хүндэтэй болонхой. Тэрэ hайнаар ажаллаhанайнгаа түлөө районно, областной партийна конференцинүүдтэ делегадаар hунгагдаhан. Хоёр-гурбан жэлэй туршада ажаллаад, дээдэ hургуулида hурахаар зоринхой. Ажахыда hаалишад ба хонишодhоо гадна, ветеринарна врачнуудай, инженернүүдэй бусад мэргэжэлтэдэй хэрэгтэйнь ойлгосотой ааб даа. Аба, эжынгээ ажал хэрэгые, үг заншалые нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидэhэн хүүгэд, басагадай нэгэн — нютагай арбадахи классай hурагша Бэлла Жалсараеватай танилсабабди. Тэрэ түрэл совхоздоо үлэжэ, түрэлхидтээ, аха дүүнэртээ хамта КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө оролдон ажаллажа байhан тухайгаа мэдүүлнэ. hурагшадай хоорондоо, мүн багшанартаяа, түрэлхидтээ совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэжэ, сугларлаа зарлаhан ушарынь гүн удхатай. hургуулияа дүүргэмсээрээ тэдэнэр мал адуулагшаар, hаалишадаар, адуушадаар, хонишодоор, механизатораар хүдэлхэ юм.

Болбосоролойнгоо аттестат абамсаараа hарьдагай бэлшээридэ хальмаг үүлтэрэй үнеэдые харуулха зорилготойо.

— hургуулида hураха үедөө хүдөө ажахын үйлэдбэри тухай тодорхой мэдэсэтэй болонобди. Хүн бүхэмнай түрэл совхоздоо үлэхэдөө, сэдьхэлээ ханаhан хүдэлмэритэн болохо юм. Даалгагдаhан уялгалаа үнэн сэхээр, харюусалгатайгаар хандахабди гээд найдуулалтай.

Ажабайдалдаа түрүүшынгээ бодото алхамые хэхэдээ, түрэл нютагайнгаа хүн зондо, малшан, hаалишан мэргэжэлтэй хүнүүдтэ түшэглэжэ, ажалай бодото амтые танихагээшэ hайшаамаар, дэмжэмээр хэрэг мүн. Хэлэhэн үгэеэ хүрөөжэ, хүшэ тайгалиг газарта оршоhон нютаг нугынгаа алдар солые суурхуулжал ябахыень залуу үетэндэ хүсэлтэй!

Н. ДАМБАЕВ.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ ЕХЭ ЗОРИЛГО

...ганистанай Демократи... Республикын профсо...дай түрүүшын съезд hа... Кабулда болобо. Оро...лдэб хото болон хүдөө ...үүдай хүдэлмэришэд, ...шад, алба хаагшад, ин...генциин түлөөлэгшэд— ...өө 500 гаран делегат ...эй хүдэлмэрилэ хабаа... Хилын саанахи айл... —хори гаран гүрэнэй ...союзай организацинуу... түлөөлэгшэд, уласхоо...ын организацинуудай тү...гшэд, тэрэ тоодо Проф...үдай Бүхэдэлхэйн Фе...циин делегаци энэ ху...ранда байлсаа.

...езд ДРА-гай профсою...ай устав баталжа, тэрэ ...хүтэлбэрилхы органуу...hунгаба.

...нэ hониной хэблэлэй ...ствын Кабулда байдаг ...й корреспондент Алек... Сухопаровтай хөөрэл... ДРА-гай Профсою...ай Централь на Соведэй ...шэ Абдул Саттар ...ели иигэжэ хэлэбэ:

ДРА-гай профсоюзуудай ...шын съезд туйлай ехэ ... шанартай. Ажалшадай ...нүүдые хангаха шэнэ ...ство байгуулгын үедэ... ухала шата боложо тэ...ронойнмай түүхэдэ оро... бшуу. НДПА-гай ударн... доро болоhон Апре... революци энэ зам ман... ээжэ үгөө. Тэрэ нацио... ба болон демократиче... шанартай юм. ...демократическа ор...цинуудай шухала ху... болоhон профсоюзуудые ...дотор эмхидхэлгэ хадаа ...люциин гол туйлалта...ай нэгэн мүн.

...79 оной апрель боло... орон дотор профсоюзай ...өөн байгаагүй. Гэбэшье ...жэлhээ бага саг соо ...союзууд эмхидхэлэй бо... байгууламжын талаар ...хүгжэжэ, олон гэшүүд... ...нийтын организаци бо... Бүлгэмэй hайн дураараа ... элдэб түлөөлэгшэ... нэгэдхэжэ, НДПА-гай ...тическэ хүтэлбэри доро ...нэ. Мүнөө Афганистан... 160 мянга гаран ажалшадые нэгэдхэhэн профсоюзуудай 400 гаран эхин организаци тоологдоно. Саг зуурын конституци болохо «ДРА-гай гол үзэлнүүдтэй» тааралдуулан, профсоюзууд ажалаа ябуулна. Тус конституци афган обществын ажабайдалда демократическа үндэhэ журам удаа дараалан нэбтэрүүлхэ гэжэ хараална. НДПА-гай болон ДРА-гай правительствын политикые ажалшадта ойлгуулха, ороной экономическа хүгжэлтын гол зорилгонуудые шиидхэлгэдэ, арад зоной hуудал байдалые hайжаруулгада хүн зониие элсүүлхэ гээшэ ДРА-гай профсоюзуудай ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдэй нэгэниинь болоно. Профсоюзуудай Соведүүд, профсоюзай эхин организацинууд ажал болон салин хүлhэн тухай хуулита актнуудые табилгада хабаадана, соёл гэгээрэлэй хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэнэ, ажалшадта материальна туhаламжа үзүүлнэ. Тиигэжэ афган ажалшад обществодо ямар үүргэтэй байhанаа мэдэрнэ бшуу.

НДПА-гай болон олон тоото ажалшадай хэhэн хүдэлмэриин ороной национально-демократическа хүсые бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ хэрэгтэ нүлөөтэй байhаниинь дамжаггүй. Экономическа болон политическэ ажабайдал гуримшуулагдана, арад зониие эдеэ хоолоор, эд бараагаар, түлишөөр хангаха гурим нарижуулагдана.

Орон дотор боложо байгаа үргэн ехэ хубилалтанууд дайсадаймнай дура гутаана, хорыень бусалгана. США-гай империализмын, Хитадай ээрхэн зонхилогшодой, хархис хүсэнүүдэй арабай реакциин хүлhэншэд хүршэ Пакистанай газарые опорно бааза болгоод, буу зэбсэг барижа, манай газарта добтолон ороно, hургуули, hүмэ, больница, байрын гэрнүүдые үгы хэнэ, ургаса таряа галдана, малыемнай туужа абаашана, үбгэн, хүгшэн, эхэнэр, үхибүүн гэнгүйгөөр бултыень алана, хюдана. Афган арадай дайсад «ислам хамгаалагшадай» нэрээр бэеэ халхалжа, хуушанай гурим hэргээхэ hэдэлгэтэйгээр бузар муухай хэрэгээ үргэлжэлүүлhэн зандаа. Тиигэжэ тэдэ дүрбэ хахад миллиард афган мүнгэнэй материальна гарза Афганистанда тохёолдуулаа.

Эгээл тиимэhээ съездын тогтоол соо бэшэгдэhэнэй ёhоор, Апрелиин революциин туйлалтануудые хамгаалга болон контрреволюционно бандануудай хорото ябадалhаа hэргылгэ хадаа ДРА-гай профсоюзуудай шухала зорилго болоно. Манай эмхи өөрыгөө хамгаалха отрядуудые эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана, зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ болон арадай милицидэ алба хэхыень гэшүүдээ эльгээнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй хабарай хүшэр хүндэ үедэ профсоюзуудай мянга гаран гэшүүд буу зэбсэг барижа, революциин туйлалтануудые хамгаалалсаа hэн. Гансал армиин болон милициин ашаар предприятинуудай, тэндэ хүдэлдэг хүнүүдэй аюулгүйе хангажа шадахагүйбди гэжэ бидэ ойлгонобди. Тиимэhээ профсоюзууд «Предприятиин аюулгүй — хүдэлмэришэ коллективэй хэрэг» гэhэн уряа гаргаа. Мүнөө предприятинуудай 80 процентын аюулгүйе хүдэлмэришэд өөhэдөө хангана.

— Афган обществын түрүү бүхы хүнүүдые хамтаруулха ёhотой Эсэгэ ороноо хамгаалгын Национальна фронт байгуулха тушаа Афганистанай Арадай-демократическа партиин үүсхэлые ДРА-гай профсоюзууд эдэбхитэйгээр дэмжэнэ, — гэжэ Абдул Саттар Пурдели түгэсхэлдөө хэлэбэ. — Тиигээл hаа, Апрелиин революциин туйлалтануудые найдамтайгаар хамгаалжа, орон дотороо социальна адли тэгшэ эрхэтэй, үнэн сэхэ общество амжалтатайгаар байгуулжа шадахабди. Эгээл тиимэhээ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Национальна фронтдо манай организаци хабаадаха ёhотой гэжэ ДРА-гай профсоюзуудай түрүүшын съезд тогтоол соогоо тэмдэглээ бшуу.

(АПН).

ХИЛЫН СААНАhАА
ТАСС АПН

СОВЕТ-АМЕРИКАН КОМИССИИН СЕССИ

ЖЕНЕВЭ. Зүбшэлэлгэ хэхэ совет-американ саг үргэлжын комиссиин ээлжээтэ сесси эндэ нээгдээ.

Энэ комисси СССР-эй ба США-гай хоорондо 1972 оной майн 26-да баталагдаhан, агаараар добтолгоhоо хамгаалха зэбсэг түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай договорой, стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлалгада хабаатай зарим хэмжээнүүд тухай саг зуурын хэлсээнэй, тэрэшэлэн хоёр ороной хоорондо 1971 оной сентябриин 30-да баталагдаhан, ядерна дайнай үүдхэгдэхэ аюул бага болгохо хэмжээнүүд тухай хэлсээнэй уг зорилгонууд ба гуримуудые бэелүүлгэдэ туhалха зэргэтэй юм.

НРПК-гай СЪЕЗД ДЭЭРЭ

ПНОМПЕНЬ. Кампучиин Арадай-революционно партиин IV съезд эндэ боложо үргэлжэлhөөр.

Съезд дээрэ үгэ хэлэhэн КПСС-эй делегациин толгойлогшо, Туркменистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь М. Г. Гапуров совет коммунистнуудай, бүхы совет арадай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Л. И. Брежневэй үмэнэhөө делегадуудые амаршалба.

1979 оной январьда болоhон Кампучиин революциин илалта-пролетарска, социалис интернационализмын агууехэ мүнхэ хүсэтэй байhые үнэншэмэ тодоор дахин элирхэйлэн харуулаа. Империализмда эсэргүүсэн, сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа арадуудта дэмжэлгэ үзүүлэлгые совет коммунистнууд өөhэдынгөө интернациональна нангин уялгада тоолоно. Энэ хараа бодол КПСС-эй XXVI съезд дээрэ лаблагдан баталагдаhан байна. Совет-Кампучиин харилсаан амжалтатайгаар хүгжэнэ. Зүүн-Урда Азидахи, бүхы дэлхэй дээрэхи оршон байдалые заhаруулха зорилготой НРК-гай, Индохитадай бусад оронуудай гадаадын политическэ хараа бодолые Советскэ Союз дэмжэнэ гэбэ.

ЕФНСК-гай ЦК-гай түрүүлэгшэ, НРСК-гай түрүүлэгшэ Хенг Самрин экономикын талаар ойрын жэлнүүдтэ шиидхэгдэхэ зорилгонууд тухай элидхэл съезд дээрэ хээ. Экономикоёо hэргээхэ ба хүгжөөхэ, ажалшадай байдал улам hайжаруулхын тула тодорхойлон хараалагдаhан хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэ шэнэ байдал зохёон байгуулгын, социалис обществын үндэhэ hуури табилгын замаар Кампучиин арадай амжалтатайгаар дабшаха эшэ нүхэсэл болохо байха гэжэ тэрэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

А. КУНЬЯЛАЙ МЭДҮҮЛГЭ

ЛИССАБОН. Засаг барижа байгаа кабинедэй хархис политика Португалиин национальна ашаг туhада харюусанагүй. Монополинуудай ба газар эзэмдэhэн баяшуулай зонхилолго hэргээхэ, эсэсэй эсэстэ демократическа ёho гурим усадхаха зорилготой, — гэжэ Португалиин Компартиин Генеральна секретарь А. Куньял пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Дотоодын политическэ байдалые, тэрэшэлэн партийна ажабайдалай асуудалнуудые шэнжэлhэн ПКП-гэй ЦК-гай hаяхан эндэ болоhон пленумэй шиидхэбэринүүд тухай журналистнуудта хөөрэбэ.

Хархис этэгээдүүд ороной конституциие хуули бусаар хубилгаха, тусхайлан хэлэбэл, республикын президентын этигэмжэ түлөөлэлгэнүүдые хизаарлаха hанаашалгатай байна гэжэ пленум тэмдэглээ.

Португалиин политическэ ажабайдалда демократическа хубилалта хэхын тула шухала оршон байдал мүнөө бүрилдэнхэй гээд компарти тоолоно.

Мүнөөнэй правительствын ажал ябуулга ороной политическэ ба социально-экономическа байдалые бүри түбэгтэй болгоно гэжэ пленум тусхайлан тэмдэглээ. Ф. Пинту Балсемаугай кабинедые шэнэ, үнэхөөрөө демократическа, Португалиин арадай аша туhада хүдэлмэрилхэ правительствоор hэлгэхэ шухала гээд пленум hанамжалба.

ХАРИЛСАА ХОЛБОО ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

САКАТА. (Ямагата префектура). Эндэ болоод hаяхан тараhан, Японой баруун эрье шадарай городуудай мэрнүүдэй, Зүүн Сибириин, Алас-Дурнын городуудай гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй наймадахи уулзалгада хабаадагшад амгалан байдалай, хүршэ харилсаанай аша туhада Японой ба СССР-эй хоорондын али али талада ашатай туhатай холбоо барисаа хүгжөөхэ, худалдаа наймаанай-экономическа болон соёлой харилсаа үргэдхэхэ, япон ба совет городуудай хоорондын хани холбоо бэхижүүлхэ хүсэлэнтэй байhанаа элирхэйлээ.

Энэ уулзалгада совет 11, япон 20 городой түлөөлэгшэд хабаадаба. Эдэнэр городууд хоорондын холбоо барисаа саашадань хүгжөөлгын асуудалнуудые хаража үзэхэдөө, харилсаа улам гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ, хотын ажахын, гэгээрэлэй, социальна тэдхэлгын, соёлой асуудалнуудаар дүй дүршэлөө халан абалсалгада эдэбхитэйгээр туhа хүргэхэ гэжэ эрмэлзэдэг байhанаа лаблаа.

Эб найрамдалай, уласхоорондын шахардуу байдал hулаpуулгын политикада туhа хүргэхэ эрмэлзэл — городуудай хүгжэлтэ дэбжэлтэ туйлаха гол арга нүхэсэл болоно гэжэ уулзалгада хабаадагшад тэмдэглээ.

ШАНГА БАЙЛДААНУУД БОЛОНО

ГАВАНА. Эндэ абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhоор, патриоудуудай ба хунтын сэрэгүүдэй хоорондо Сальвадорой Чалатенанго департаментда шанга байлдаанууд болоно. Хунтын ВВС «партизануудтай тэмсэhэн» хэбэртэйгээр таряашадай тосхонуудые зэрлиг бүдүүлигээр Америкэдэ ба Израильда бүтээгдэhэн самолёдуудаар бомбодоно. Хүдөө нютагуудай 1000 шахуу хүн зон мүрдэлгэ хюдалгаhаа бэеэ абархын тула гэр байрануудhаа гаража, хүршэ районуудта хоргодохо баатай болоно.

Сан-Сальвадорhоо 53 километрэй зайда байдаг Сан-Хуан-Нонуалько гэжэ hуурин тосхоной тэмсэлшэд армиин частьнуудта эсэргүү хэдэн добтолго амжалтатайгаар хэhэн байна. ФНО-гой отряд Тесистепеке город шадархи Лос-Аматес тосхоние эзэлжэ, тэндэhээ хунтын солдадуудые намнаа.

БУЭНОС-АЙРЕС. Вашингтоной hанаашалгануудтай зохилдуулан, Сальвадорой хунта Чилиин фашистнуудтай холбоо барисаагаа бэхижүүлнэ. Тэрэнэй тулада хунтын түрүүлэгшын орлогшо полковник Х. Абдул Гутьеррес гэдэг Сантьягада ерээд, Пиночедтэй, хархис бүлэгэй бусад түлөөлэгшэдтэй уулзаhан hурагтай.

Сүлөөтэ байдалай ба демократиин түлөө тулалдадаг патриотическа хүсэнүүдэй тэмсэлые даралгадань Сальвадорой хархис засагта али бүхы туhаламжа үзүүлхэ гэжэ Чилиин диктатор хөөрэлдөөнэй үедэ найдуулаа юм ха.

ЛИМБЫН ДУУН БҮ ТАҺАРАГ ЛЭ!

БУУРАЛТАҺАН толгойтой, hайхан сэдьхэлтэй үбгэнэй нюдэд залуу наһанай охёор билтаран, жаргал дүүрэнээр, дэмбэрэлтэ hайханаар энеэбхилнэ. Тэрэ лимбэ дээрэ наадажа hууна. Үбгэн багшаяа тойрон hyyhан арбаад hурагшадынь гансал нюдэн, шэхэн болошонхойнууд, лимбын аялга дороhоо гараhан хүгжэмые маша анхаралтайгаар шагнанад...

Энэ үбгэн багшымнай бодото дүүрэн нэрэ Монгол Шагдурович Дымпилов болоно. Тэрэ бүхы наһаараа багшалаа. Наһаараа үхибүүдтэй хүдэлhэн хүн наһан соогоо залуу ябадаг гэжэ үнэн лэ байна даа. Сэдьхэл зүрхөөрөөшье залуу, эрмэлзэл хүсэлөөрөөшье залуу...

Лимбын дуунай ойро зуура замхажа, дахинаа шэнэ хүсэтэйгөөр зэдэлхынь забhарта яаралгүйхэн хөөрэлдэнэбди.

— Энэ наһанайнгаа ехэнхи хубиие багашуулые hургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулааб. Тодорхойлбол, 46 жэлэй туршада таһалгаряагүйгөөр ажалланаб. Пенсидэ гараһаарни арба тухай жэл үнгэршэбэл даа. Теэд наһан соогоо хэжэ ябаhан ажалаа мүнөөшье хүрэтэр орхёогүйб. Бүри залуухан ябахадаа, үнгэрhэн дайнай урда тээ, «Буряад-Монголой үнэн» газетын корреспондентээр хэдэн жэл соо хүдэлөө hэм. Удаань сэрэгтэ абтаа бэлээб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу дайнай үедэ Забайкалиин сэрэгэй округой 205-дахи танкова бригадын бүридэлдэ орожо, японтонтой дайлалдаhан байхаб. Дайнай үедэ Советскэ Союзай Коммунис партиин гэшүүндэ абтаhан намтартайб. 1950-яад оноор Буряадай АССР-эй габьяата багша гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэhэн хүм, — гэжэ хөөрэнэ.

Монгол Шагдуровичай намтарые иимэ тодорхойгоор хөөрүүлһэмнай, өөрын нэгэ удхатай. Ушар юун бэ гэхэдэ, хэдынэйшье сагта, хаанашье ябахадань, хүгжэм, илангаяа буряад хүгжэм үбгэн багшын наһанда ехэ hуури эзэлдэг hэн. Бүри үхиоүүн наһанhaa хойшо тэрэ хүгжэмдэ дуратай байгаа. Түрэлэйдөө томо болоhон хүбүүхэндэ сүлөө саг тон бага дайралдадаг бэлэй. Гэр тойронхи ажал, мал харууhалалга гэхэ мэтэ барагдаха бэшэ даа. Зүгөөр хүгжэм шудалхын тула, инструмент дээрэ бэрхээр наадажа hурахын тула ехэ саг хэрэгтэй. Теэд оролдоhон хүн ямаршье бэрхэшээл дабажа гарадаг жама ёhотой бшуу. Юуб гэхэдэ, хүгжэм гээшэ хүнэй уйдхар гашуудалые тараадаг, сэдьхэл бодолые тэгшэрүүлдэг, hайн hайхан тээшэ эрмэлзүүлдэг эди шэдитэй ха юм.

— Буряад арадай инструментнүүд соohoo лимбэhээ hайхан аялгатай инструмент үгы юм. Илангаяа хүдөө талада, ойн соорхой соо лимбээр наадахада, абяаниинь эхэ хонгёогоор аяар холо хүрэтэр дуулдадаг. Эгээл тиихэдэнь лимбын абяае хүхын дуунтай жэшэхэ дурамни хүрэдэг. Хүн бүхэн өөр өөрын бэлиг шадабаритай байдаг гэжэ тоолодогби. Гансал тэрэнээ хүгжөөхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, манай Санага нютагай бэлигтэниие шье абаад үзыт даа.

Нээрээшье, энэ нютагта уран бэлигтэн олон. Хэр угаа хойшо эндэ алташа, мүнгэшэ дархашуул, уран дуушад хэло ойро суурхажал байдаг. Дымбрыл Бадмаев, Лубсан Нохоров, Долгор Логинова, Таня Бадмаева болон бусадай уран hайхан бүтээлнүүд Бүхэсоюзна ба уласхоорондын выставкэнүүдтэ табигдажал байдаг гээшэ. Нэгэ нютагhаа иимэ олон бэлигтэнэй урган гараhан ушар хадаа совет гүрэнэй, Коммунис партиин үнэн сэхэ политикын аша үрэ мүн болоно гэжэ баясан тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр өөhэдынгөө бүтээлнүүдые оршон тойронхи байгаалиhaa, ажалша сэсэн арад зоноойнгоо ажабайдалhaa үндэhэлэн татана. Уран бэлигтэнэй бүтээлнүүд соо арад зоноойнь үдэр бүриин ажал хүдэлмэри, баяр баясхалан, зол жаргал, сэл хүхэ уhатай хадын гол горход, үүлэндэ хүрэмэ үндэр уула хадануул, ан амитадаар, шубуу шоноор баян хүбшэ тайга гэхэ мэтэ зураглагдана.

Санага нютагта уран дуушад бии аад лэ, хүгжэмшэд оройдоо үгы hэн. Тиимэhээ 1950-яад онhoo эхилжэ, Монгол Шагдурович лимбээ дахин гартаа бариба. Сүлөө сагшье ехэ болоо hэн ааб даа. Харин хэдэн жэлэй саада тээ Санагын хүүгэдэй хүгжэмэй hургуулида лимбын классэй нээгдэхэдэ, М. Ш. Дымпилов тэндэ багшалхаар ороhон байна. Мүнөө үедэ Монгол Шагдуровичай класста арба гаран хүбүүд hурадаг. Тэдэнэй заримыень тоолобол, Санагын дунда hургуулиин hурагшад Амгалан Гунзенов, Слава Банзарханов, Борис Очиров, Баир Самбуев ба бусад болоно. Тэдэнэр хүгжэмдэ hураад байхадаа, яхала hайн лимбэшэд болохо гэжэ найдахаар байна. Тиихэдээшье Санага нютагhaа лимбын абяан таhархаяа болихо ааб даа. Мүнөөшье Санагын соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэ Николай Намсараевай лимбын аялга республиканска, бүхэсоюзна харалгануудта зэдэлдэг.

— Гансал манай Санагада лимбын дуун зэдэлжэ байг гэжэ хэлэхэсэ hананагүйб. Нютаг бүхэндэ, айл бүхэндэ лимбын гү, али морин хуурай, үгышье гэбэл, шаанзын уянгата hайханаар аялга татуулжа байхадань, хэн боли гэнэб. Хаана хүгжэм зэдэлнэб, баяр жаргалай омог дорюун дуунууд хүхинэнэб, тэндэл арад зоной ажаhуудал аряун hайхан гэжэ мэдээжэ ааб даа, — гэжэ үбгэн багша сэдьхэл дүүрэнээр хөөрэнэ.

Монгол Шагдуровичын хэлэhэн үгэнүүд толгой соом олон тоото асуудалнуудые hэргээбэ.

Манай республикада буряад арадай инструментнүүд дээрэ наадаха бэлигтэйшүүл олон гээшэ гү? 1-2, саанатаал hаа, 10-20. Тэдэнэй дунда тусхай конкурснууд үнгэргэгдэдэг гү? Үгы. Буряад арадай инструментнүүдэй оркестрнууд хэдыб? Нэгэ. Бии болоод лэ, тэрэ дороо үгы болошодог. Улаан-Үдэдэ буряад арадай инструментнүүдые хэр hайнаар дархалнаб? Һанаханда хүрэнэгүй. Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида лимбэ дээрэ наададаг тусхай мэргэжэлтэдые бэлдэнэ гү? Үгы, хаш.

— Энэ жаргалта hайхан сагта хүн бүхэн дуратай мэргэжэлээ шэлэхэ, эрдэм номдо hураха дүүрэн эрхэтэй болонхой. Тэрээнhээ гадна сүлөө сагаа тон hайнаар хэрэглэжэ, hонирхоhон хэрэгээ эрхилхэ, эрдэмээ дээшэлүүлхэ арга боломжо бии бшуу. Хүгжэмдэ дуратай хүнүүдтэ: «Шадаал hаа hурагты» — гэжэ захигшаб. Буряад арадайнгаа үндэhэн соёлые, тэрэ тоодо хүгжэмтэ инструментнүүдые бү мартаял, ямар нэгэ музейн углууда жэбэрхэй лимбын тооhондо даруулшанхай байхые бү хараял», — гэжэ захиhаар үлөө hэн.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

РЕДАКЦИҺАА: Хүгжэмэй үндэһэн буряад инструментнүүдые элбэг олоор бүтээхэ, залуушуулые тэдээн дээрэ наадажа hургаха, арадай инструментнүүд дээрэ гүйсэдхэхэ шэнэ зохёолнуудые композиторнууднай бэшэхэ байгаа гэһэн дуралхалнуудые Буряадай АССР-эй Соёлой министерство, зохёохы ажалтанай холбоонуудай зэмидхэдэг hаань, hайн бэлэй гэжэ үбгэн багшын хэлэhэн hанамжа али болохоор дэмжэгдэхээр бэшэ гү?

УНТАРШАГҮЙ БЭЛИГЭЙ УРМА

Лариса Сахьянова... Энэ нэрэ дуулаагүй хүн манай республика дотор байхагүй. Мүн орон соогоо мэдээжэ энэ балеринын зохёохы зам буряадай национальна соёлой хүгжэлтэтэй нягта холбоотой.

СССР-эй арадай артистка, РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреат Л. П. Сахьяновагай зохёохы замай 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан үдэшэ hаяхана боложо, унтаршагүй эрмэлзэлтэй, шэн зоригтой балеринын бэлигые сэгнэгшэд халуунаар альга ташабад. Мэдээжэ балеринын хабаадалгатайгаар «Дон Кихот», «Испан зураглалнууд», бусад баледүүдһээ хэһэгүүд энэ үдэшэ харуулагдаһан байна.

...Москвагай хореографическа училищи амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ һүүлдэ, 1946 ондо, Л. П. Сахьянова Буряадай оперо болон баледэй театртa хүдэлхэеэ ерээ бэлэй. Тэрэ түрүүшын зүжэгһөө эхилжэ, бэлиг шадабаряараа бултанай анхарал татаа hэн.

Һүүлдэнь Сахьяновагай хайша хайшаа тэгшэ бэлигынь, хатарайнь техникэ улам hалбаран хүгжөө. 35 жэлдэ театрта эдэбхи, эршэмтэйгээр хүдэлжэ, классическа хэдэн баледтэ гайхамшагта образуудые бүтээн харуулаа бшуу. П. Чайковскиин «Хун шубуута нуур» гэжэ баледтэ Одетта ба Одиллиин, Б. Асафьевай «Бахчисарайска фонтанда» Мария ба Заремын, А. Аданай «Жизель», Ц. Пуниин «Эсмеральда», «Лауренсия» гэһэн баледүүдтэ гол партинуудыень толотомоор гүйсэдхэhэн онсо габьяатай юм.

СССР-эй арадай артисткын зохёохы замай баяр ёhололой тэрэ үдэшэ Бизе—Щедринэй «Кармен-сюита» бултанда ехэтэ hайшаагдаа. Карменэй образ гүн гүнзэгы удхатайгаар, сэдьхэл хүдэлгэмөөр Л. П. Сахьянова харуулжа шадаа. Өөрынгөө хатар соо героиниин сэдьхэлэй байдал үнэншэмөөр, угаа наринаар тэрэ дамжуулна бшуу. Тиимэhээ омогорхог Карменэй образтой сценэ дээрэ танилсанабди. Тиихэдээ гансашье классическа хатарай үндэр техникэ бэшэ, мүн образ бүтээн харуулха бэлиг дээрээ хүгжэмэй хурса мэдэрэл нэмэжэ, артистка Карменэй образые үшөө ехэ hонирхолтой болгожо шадаа. Бусад партинуудыень РСФСР-эй габьяата артист А. Павленко, Буряадай АССР-эй габьяата артист А. Перепечай гэгшэд шадабари түгэсөөр гүйсэдхөө.

...Буряадай национальна баледэй хүгжэлтэдэ Л. П. Сахьяновагай оруулhан хубита аргагүй ехэ. Гадна шэнэ балетнэ зүжэгүүдые зохёохо, найруулан табиха хэрэгтэ тэрэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан габьяатай. С. Ряузовай «Талые гэрэлтүүлhэн толон», Ж. Батуевай ба Б. Майзелиин «Инаг дуранай түлөө», Л. Книпперэй ба Б. Ямпиловай «Арюун гоохон Ангар дүүхэй», бусад баледүүдэй гол партинуудые хатаржа, зохёохы замдаа ехэ амжалта түйлаhан байха. Мүн бүхы совет орон соогуураа хатар нааданайнгаа мартагдашагүй өөрсэ шэнжэ харуулан, түрэл Буряадайнгаа искусствын түйлалтануудтай үргэн ниитэ хүн зониие танилсуулаа бшуу. Тэрэниие «Буряадай Уланова» гэжэ дэмы нэрлээгүй ёhотой.

Энэ үдэшэ хальмаг поэт М. Хониновай, ород поэт А. Полозовагай, Тувагай поэт С. Сарыг-Оолой, бусадай балеринэдэ зорюулагдаhан шүлэгүүд уншагдаhан байгаа.

Л. П. Сахьянова гансашье орон соогоо уран бэлигээрээ суурхаа бэшэ. Мүн буряад искусствын туhые олон тоото хари гүрэнүүдтэ нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэжэ ябаhан алдартай. Л. П. Сахьяновагай уран нугархайгаар, онсо маягтайгаар И. Штраусай «Персиин хатарые» гүйсэдхэхэдэ, зал соо hуугшад миин хаража шададаггүй. Энэшье үдэшэ альга ташалган аадар бороодол зэдэлээ.

СССР-эй арадай артистка бүхы дүршэл шадабарияа, бэлигээ залуушуулда дамжуулжа, Улаан-Үдын хореографическа училищида хүдэлхэ зуураа, хэды олон бэлигтэй артистнуудые hурган хүмүүжүүлээ гээшэб!

Театрай баледэй артистнар, хореографическа училищиин hурагшад Л. П. Сахьяновагай зохёохы замай 35 жэлэй ойдо зорюулагдаhан концертдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, энэ үдэшын баяр ёhололые шэмэглэжэ, баледэй мүнхэ hүлдые залуу наhанай ошоор бадараагаа бшуу.

Концертын hүүлдэ баяр ёhололой үдэшын хоёрдохи хубинь эхилбэ. СССР-эй арадай артистка Л. П. Сахьяновае зохёохы замайнь 35 жэлэй баярта ойгоор дашарамдуулан амаршалха зуураа, Буряадай АССР-эй соёлой министр Д. З. Жалсараев иигэжэ хэлэhэн байна:

—Буряадай оперо болон баледэй театрта академическэ гэhэн үндэр нэрэ зэргэ олголго Л. П. Сахьяновагай нэрэтэй, тэрэнэй оруулhан габьяатайнь нягта холбоотой.

КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь П. А. Чукреев, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь С. П. Будажапов, Улаан-Үдын авиазаводой парткомой секретарь В. К. Агапов, Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ С. С. Манжигеев, Зүүн Сибиримн гүрэнэй соёлой институтдай ректор С. И. Никифоров, Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай академическэ театрай ахамад режиссер Ф. С. Сахиров, бусад бэлигтэй балериные амаршалжа, дурасхаалай бэлэгүүдые барюулhан байна.

Гайхамшагта балеринын 35 жэл утатай зохёохы зам хадаа ёhотойл баатаршалга мүн. Л. П. Сахьяновагай габьяае Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэжэ, Ажалай Улаан Тугай орденоор, «Шэн габьяата ажалай түлөө. В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо» гэhэн медаляар шагнаhан байна.

Лариса Петровна Сахьянова СССР-эй Верховно Совeдэй, удаань нэгэнтэ бэшэ Буряадай АССР-эй Верховно Совeдэй депутадаар hунгагдажа, олониитын ажал хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаhан юм.

«Та буряад арадай омогорхол гээшэт!» — гэжэ тэрэ үдэшэ олол дахин хэлэгдээ. Бодоод үзэхэдэ, энэнь тон зүб. Лариса Сахьяновагай хатархые хараhан хүн бүхэн сэдьхэлэйнгээ хүбшэргэйе хэтэдэнь арюудхадаг. Тиимэл хадаа энэ гайхамшагта балеринын байгуулhан мүнхэ образууд мартагдашагүйл. Уран бэлигэйнь дүлэн унтаршагүйл!

Б. ДЫМБРЫЛОВА.

ГЕОРГИИ ДАШАБЫЛОВ

ГУРБАН ШЭНЭ ШҮЛЭГ

I. ТҮРЭЛ НЮТАГНИ, ТУҺАЛА

Түрэл нютагайм хаданууд,
Түхэреэнүүд, монсогорнуудта,
Эсэгэ мэтэ, малгарнуудта,
Эхэ шэнги, номгонуудта.
Даруухан абарияа, хаданууд,
Дамжуулан үгыт намхандаа.
Түрэл нютагайм голнууд,
Түргэн бэшэхэн гэлсүүлнэлтэ,
Аалин-аалин эбхэрнэлтэ,
Аярхан далайдаа хүрэнэлтэ.
Эсримгой зангаа, голнууд,
Зорюулан үгыт намхандаа.
Мүшэтэ нютагайм нарhадууд,
Мүнхэ ногоон үнгэтэйлтэ,
Жабарhаа айдаггүй зүрхэтэйлтэ,
Жагсаhан хүдэр бэетэйлтэ.
Хубилдаггүй абарияа, нарhадууд,
Хубаажашье hаань, үгыт намхандаа.

2. ГАЙХАХАЯА БОЛЁОЛ ҺАА...

Юртэмсэ дайда, сэлгеэ талые,
Юрэдөөш, гайхан hайхашаангүй,
Сэсэг набшын үдхэн хангалые
Сээжэ дүүрэн тамшаангүй—
Ябаха жэгтэй...
Хурса ухаан, уран мэргэн,
Хурдан бодолоор бахархангүй,
Хүрьhэтэ хизаартал дэлгэр үргэн
Хүнэй hайниие гайхангүй—
Ябаха жэгтэй...
Һабаhаа халин, эршэтэй урдадаг
Һараантайгаа горхо гоёшоонгүй,
Сэлмэг үдэр сэнхирлэн харагдадаг
Сэгээн-Хуhаараа омогорхонгүй—
Ябаха жэгтэй...
Мүнхэ дэлхэйн ёhо жамые
Мүшэд дорoнь анхарангүй,
Энэ наhанай, амидын жаргалые,
Энхэрэн нэгэтэш гайхангүй—
Ябаха жэгтэй...
Гайхал—
Һайхан сэдьхэлэй гэрэл.
Гайхал—
Байгаалиин сэбэр дэмбэрэл.
Гайхан hайхашаахаяа болёол hаа,
Гансал сүхэрэл олоол hаа,
Аажам дэлхэй түбидэ
Амидаржа нэгэ тэгшэ,
Ажаhууха гээшэ
Айхабтар хүшэр хүндэ!

3. ҺҮҮДЭР

Янза бүриин хүнүүд
Ябана даа дэлхэй дээр...
Нэгэниинь уурта й,
Нүгөөдэнь дуутай,
Гурбадахинь гунигтай,
Дүрбэдэхинь аягтай.
Һайхан сэбэр hанаатай,
Һаруул тодо харасатай,
Халтиржа унабалшни,
Халуун гараа hарбайдаг,
Зүргэhөө хадуурбалшни,
Зүбшөөл үгэеэ зорюулдаг
Хүнүүд
Хүрьhэтэ дэлхэйдэ олон бии.
Зүгөөр
Зүндөө нэгэ жэгтэй,
Таагдашагүй
Тад ондоо хүнүүд бии.
Тэдэнэрэй шарай шэгтэ
Тэмдэг гэжэ үгы.
Ябаханьшье хон-жэн,
Яриханьшье үсөөн.
Олон соohoo шэлэгдэжэ,
Онгодохогүй үшөө.
Харайхадаш, адли харайлсаха,
Тарайхадаш, баhа тарайлсаха.
Һүни бэшэ, үдэр сhahан
Һүлэмхи дэн мэтэ,
Һүрмэлзэн ходо дахаhан
Һүүдэр мэтэ,
Хүнүүд
Хүрьhэтэ дэлхэйдэ байха.
Арсажа буруушааха,
Арсалдаал доботолхо,
Гансa өөсэ аршалха,
Гайхаха, обтохо—
Аоари зан тэдэнэртэ
Үгы шэнги байха.
Зүгөөр, нүхэрни,
Зүрхэеэ даран хэлэйгүү:
Һүүдэртэл
Һүрмэлзэhэн хүнүүдhээ
Һүни, үдэршье
Һэргылжэ ябамаар. Бү гайха.
Һүүдэр гэhэншни,
Һүхэ арадаш далайhан
Мэхэ ехэтэй амитан байха!

АЯЛГА

ХЭЖЭНГЭ

Хүгжэмынь Ж. Батуевай. Үгэнь Вл. Петоновой

Уянгатай, яаралгүй.

Хуу-дам са-гаан Хэ-жэн-гэ,
Уу-жам дэл-гэр ню-таг лэ.
Са-рюун ша-маар хэ-шэг-хэн
А-рюун ду-раа дэл-гэн-гиб.
А— А—
А-рюун ду-раа дэл-гэн-гиб

Хөөрхэн заятай Хэжэнгэ
Хөөрэн, дуулан хүгжэнги.
Жэнхэй буряад хэлэнэй
Жөргөө аршаан булаг лэ.
Уран эльгэн Хэжэнгэ
Урин, дуудан, энгэнгил.

Уулзаад шамтай hэргэнэб.
Ухаан зүрхэм дэгжэнги.
Түрэл гарал Хэжэнгэ
Түмэн зоной түб гэнэм.
Үргэн даляа дэлинги.
Үнэр баяар түбхинэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Аша үрэ, эршэ, шанар»—материалнуудай суглуулбари. «Яруунын районой «Комсомольский» совхозой мал адуулагшадай социалис уялганууд».

Хоёрдохи хуудаhанда. «Һуража шадаха хэрэгтэй» —Т. Масловай статья. «БАМ, залуу үетэнние угта»— Л. Неретинагай репортаж. «Заводой жэгдэ эршэтэйгээр хүдэлхэдэнь юун hаалта болоноб» — Г. Клепиковэй статья.

Гурбадахи хуудаhанда. Театр. «Сэдьхэлэй сэбэр эрмэлзэл» — Ч. Гомбоингой рецензи. «Мянган үдэр хаанилха» — А. Колдуновай статья. «Хилын саанаhaa».

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Субботын галханай» материалнууд. Спорт.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.45 —«Буратинын выставкэ». 10.15 —«Таанадта, түрэлхидтэ!». 10.45 — «Замай аюулгүйн түлөө». «Музейн ба выставкын залнуудаар». «Архангельское» гэжэ музей.

Улаан-Үдэ. 12.05 —«Факел» «Амар сайн, стройотряд». 12.35 — «Үетэн» —киножурнал. 12.45 —Соёлой ажабайдалай hонин (буряадаар).

Орбита. 12.30 — «Спортлотогой» 22-дохи тираж. 13.30 —«Хүн, Газар. Юртэмсэ». 14.15 —«Ан амитанай, ажамидарал». 15.15 —Монголой Арадаи Республикын Гүрэнэй дуу ба хатарай ансамблиин концерт. 15.45 —«Аистенок» — уран hайханай богони метражна телефильм. 16.25 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 16.40 —Уласхоорондын конкурснуудай лауреат М. Гаврилов наадаха. 16.50 —«Шиидхэгдээгүй асуудалнууд, бэдэрэлгэнүүд, шиидхэбэринүүд». Политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенский дамжуулгада хабаадаха. 18.20 — «Һолонго». Арадай уран бэлигэй телевизионно программануудай уласхоорондын IV фестиваль. Афганистан. 18.55 —«9-дэхи студи». 20.10 — «Хүгжэмэй магазин» фильм-концерт. 20.55 «Два друга, модель и подруга» —кинокомеди. 22.00 — «Время». 22.35 — «Утаhанай аялга» — хүгжэмтэ дамжуулга. 23.00 — Футболоор дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. Уэльс-СССР. Англиhaa дамжуулга. Забhартань —23.45 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 15,15 — Дамжуулгын программа. 15.20 — «Шатарай hургуули». Разрядники класс. Нааданай тэн. 15.50 — «СССР-эй арадай артистка Р. Джаманова дуулана». 16.15 —«Киногой hонин». 17.00 — А. Корнейчук. «Память сердца». Евг. Вахтанговай нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическэ театрай фильм зүжэг. 19.10—«Олимпиин регатын одод» — фильм-концерт. 20.00 — «Киногой аяншалагшадай клуб». 21.00— «Амгалан нойрсогты, бага шуул!». 21.15 —Баскетболоор Европын чемпионат. Эрэшүүл. СССР—Турци. (2-дохи тэмдэг). ЧССР-hээ дамжуулга. 22.00— «Время». 22.35 — «В мертвой петле» — уран hайханай фильм.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

Игорь ХАМАГАНОВ

ШОГ РАССКАЗ

«ВАСЬКА МИИСГЭЙ, БАЙЗА ДАА ШАМАЙЕ МИИЛ!»

Худалдаа наймаанай точкын дарга нүхэр Фрося энэ hүни ехэл муу унтаhандаа сухалтайшаг үндэрлэбэ. Юрэдөө юрэндэггүй юумэнүүд зүүдэндэнь орожо, оло дахин оог хашхараатайгаар hэреэшье, орилоодшье абаа. Тиимэhээ айхабтар ехэ дуталта гаргаhан хүн шэнги болонхой—нюргаарнь хүйтэ даажа, хүлнүүдынь үбдэгөөрөө шэшэрэд гэжэ байба. Тиибэшье hаа, унтарияа зохидхоноор хуряажа, хоёр подушкаяа хүбхылгэжэ, Монблан хада мэтэ үндэр дуулга болгобо. Удаань гэрэлэй урда ошожо, нюур шарайгаа мүнөө сагай эрилтын хэмжээндэ хүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Эгээл энэ үедэ Васька гэжэ миисгэйнь садхаланаар нэгэ дахин hуняагаад, зэрэн гүрөөhэндэл hүрэн гэхэдээ, үнөөхи Монбланайнь эгсэ орой дээрэ тэб гэжэ буушаба.

—Энэмнай юун цирк боложо байна гээшэб? — гэжэ гэрэй эзэн эхэнэр сухалтай асуудал Васькадаа табиба.

Зүгөөр миисгэй тэрэниие анхарбашьегүй, хотируулга хилээмэндэл зэрьелдээд, хонхогор оройдонь хэбтэшэбэ.

—Буу гэнэб! — гэжэ Фрося ганирба.

Анхаралаа hэргээхэ хүсэлгүй миисгэйе аяар саана абажа хаяад, унтарияа дахин уран шэнжэтэй болгожо, гэрэл тээшээ тэрэ даб гэбэ.

Эгээл энэ үедэ Васька дахинаа зэрэн гүрөөhэндэл hүрэжэ, хуушан мундаргынгаа оройе эмээллэбэ.

Фросиин уур сухалынь суухa мэтэ тэhэрхэ түйлдаа хүрэбэ.

—Хара золиг! Ажалгүй айбала! Хэды болотор минии нервые hүүлдээ мушхаха гээ хабши?!—гэжэ хашхараад, полотенци гартаа барижа, миисгэйгээ гэр соогуураа эрьюулшэбэ.

Үhэзэшье хүсэд hамнажа үрдингүй—үрээгэр зандаа юумэн—Фрося ажалдаа амидашанхай гүйжэ ерэбэ. Нервэнүүдынь нээрээhээшье нэрэ hурагүй, арфын аялга бэшэ, харин хахинаhан контрабас мэтэ зэдэлжэ байхадал гэбэ. Худалдаа наймаанайнгаа точкодо ерэхэдээ, худал үнөөршье hаань, хүнүүдтэ миhэрхэ, мэндэшэлхэ гэжэ шиидэhэниинь баhал ямаршье үрэ гарабагүй. Шэнэ табан жэл соо нэгэшье худалдан абагшада шанга үгэ дуугархагүй гэhэн үндэр уялгаяа мартаад, улаан помидор шэгныт гэhэн убайгүй нэгэндэ уур сухалаа гаргажа мэдэбэ.

—Хаанаhaa танда улаан помидор олохобиб? Харана гүт? Хаанаhaa? Хайшань эдэниинь хаяха хүнбиб, аа?—гэжэ буланда бухал мэтэ обоолоотой помидор руу заагаад, забда залигүй хашхаржа мэдэбэ. —Өөрөө эдихэ гүб, аа?

—Нэгэ бага тоомтойгоор, хүншэгээр харюусахадатнай яанаб? — гэжэ улаан помидор эриhэн эрэ ама гараба.

—Хүн бэшэ хэн байнабиб урдашни? Хе, эдэ интеллигентнүүд гэжэ хэтэрhэн зон даа. Танай урда тархяа дохихо болоно гүб?!

—Та өөрөө үнгэрүүлнэ гээшэт! Хэмhээ хэтэрhэн, хэнhээшье гайхахаа болиhон хүн өөрөөл ха юмта!—гэжэ тэсэбэриеэ алдаhан тэрэнь хамаг hанамжаяа Фросиин урдаhaa хайрагүй хаяад, гомдоhон, гутарhан шэг үзүүлэн, худалдаа наймаанай точкоhоо бүтэн дээрээ холодохо гэжэ шиидэн яраба.

Ажалдаа ерээдшье ан бун hууха гэhэниинь дэмы даа. Яржаганажа байhан ягаан уралтай Фрося яаха аргагүй элеэр нюдэндэнь харагдаад hалабагүй. Яажашье, хээжэшье ядахадаа, үнөөхи эрэмнай таби хүрэтэр тоолоод туршаба. Удаань hөөргэнь тоолобо. Үгы даа, бэень hалганаад, үбдэгүүдынь шэшэрээд, сэдьхэлынь тэниихэ юумэн бэшэ. Урдаа дэлгээтэй саарhа уншаха гээдшье үзэбэ. Үзэгүүдынь гүйлдөөд, толгойдонь торсолдохо зүйл үгы. Һуужа, байжа ядахадаа, кнопко дараад, диспетчерээ дуудаба. Тэрэнэй амаашье ангайжа үрдеэдүйдэ, монсогор улаан мунса шэнги нюдаргаараа стол хүс байса шаагаад:

—Юун боложо байна гээшэб?!—гэжэ хашхарба. —Юундэ мүнөө болотор машина баазада эльгээнэгүйбта?!

Даргынгаа нервын балалайка мэтэ татаатай байhые багаамжалан ойлгоhон диспетчер, бага гэмтэйгээр дохисоогоосд, шалтагааниинь шадал соо ойлгуулха гэжэ амаа ангайхынь тэндэ, мүнөөхи улаан мунсань стол дээрэ бомбын тэhэрhэндэл баhа пүс гэжэ буушаба.

—Энэ бэеэрээ өөрөө рульда hууна гүш, али яанабши, зүгөөр машина баазада эльгээ! —гэжэ барас шэнгеэр бадашаhан, бараг түхэлөө алдаhан дарга бэга аягүйрхөө юм гү, буруу харашаба.

Даргынгаа кабинедhээ диспетчерскэ хүрэтэрөө амияа дарангүй марафон хэhэн үнөөхимнай аахилан, аахилан, дүхынгаа хүлhэ хамсыгаараа дутуу ядуу аршаха зуураа, жолоошоноо дуудаба. Хэн нэгэндэ заабол хэрүүл гаргаха хэрэг эгээ мүнөө гараад байба бшуу. Жолоошоной үүдээр халта бултаймсаар, диспетчер дэбхэржэ мэдэбэ.

—Ябууд дундаа унтаад, зүүдэлдэг яндуулнууд! Үргэhөө бусалгахаhаа, үргэеэ бүлюудэхэhээ бэшэ юумэ мэдэхэгүйт!—гэжэ байжа гангарhанайнгаа удаа, дээдэ даргынгаа жэшээгээр, монсогорхон нюдаргаараа модон столоо шаанаб гээд, морхигорхон хургаяа сулгалжархиба.

—Ии!—гээд тэрэ гээгдэбэ. —Карбюраторни хахархай, радиаторни задархай гэхэшэлэн эхи захагүй олон элдэб шалтагаан дурдаха hанаатай жолоошон «Ии!» гэжэ диспетчерэй хашхархадань, знеэдэhээ барижа ядаад, дурата дурагүй машина тээшээ дугшуулба.

Баазаhаа хайрсагууд соо ябталhан ягаа-улаахан помидорнуудые ашаад, үнөөхи жолоошомнай ларегуудаар тараахаяа гараба ха. Эгээл эндэ хуушанайнгаа танил Фросиие золгоходоо гайхаба:

—Мэндээ! Тьфу, ямар огородой айбала шэнги болотороо нюур амаа будаа гээшэбши! Харахаhаашье жэрхэштэй. Олон үгэ хүүргүйгөөр энэ бараагаа тушаажа аба,—гээд, ногоон помидортой хайрсагуудыень зорюута шэлэжэ, Фросиин урдаhaань hэнгэргүйгөөр түлхибэ. — Шамhaa болоожо эбдэрхэй машинаяа мухарюулжа иигэжэ ябанаб, халагни халаг, хайран подшипнигни!

Харин Фрося байжа үгэхэ hэн гү!? Хахад часай туршада хахархай аматай жолоошон тэрэнэй нервые гитара дээрэ наадаhандал үнгэжэ сэнгэбэ.

Бүглэршэhэн юумэндэл бүхэли үдэртөө Фрося бүмбэрбэ. Ороhон лэ зоноор оло дахин арсалдаадшье туршаа, хашхаралдаадшье үзөө. Юрэдөөл, үдэшэлэн тээшэ юрэ бусынхяар эсэшэнхэй юумэн хүлөө hольбуулан гэшхэлhээр гэртээ хүрөө hэн. Үүдээ тайлажа ороходоо, Фрося залд гэhэндэл зүг татаба. Үнөөхил Васька миисгэй үндэр дэрэ дээрэhээнь үрөөhэн нюдөөрөө хашалгүй урдаhaань сэхэ харанхай хэбтэжэ байба бшуу.

«Васька миисгэй, байза даа шамайе миил», — гээд, Фрося даб гэхэдээ, эсэhэндээ юм гү, али хүлөө муугаар гэшхэhэндээ юм гү—шала дээгүүрээ алдалшоод, шаад байса уйлашаба:

«Васькаhаал, тэрэ золигhoo хамаг юумэн гараа!».

А. ЖАЛСАНОВ оршуулба.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2 68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56 23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64 36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 информации—2-34-05, перевод—2 54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро — 2 57-63 фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2 65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-01584. Заказ № 124. Индекс 5901.